

LET OP:

U bekijkt nu de volledige analoge versie van plankaart, voorschriften respectievelijk toelichting. De digitale begrenzing van het plangebied op www.ruimtelijkeplannen.nl is bepalend voor welk deel en dus ook welke bestemmingen en aanduidingen onderdeel vormen van dit plan en dus daadwerkelijk geldig zijn.

Dit plan is op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vastgesteld. De nu voorliggende digitale versie is een kopie van de vastgestelde, papieren versie.

GEMEENTE APELDOORN

TOELICHTING

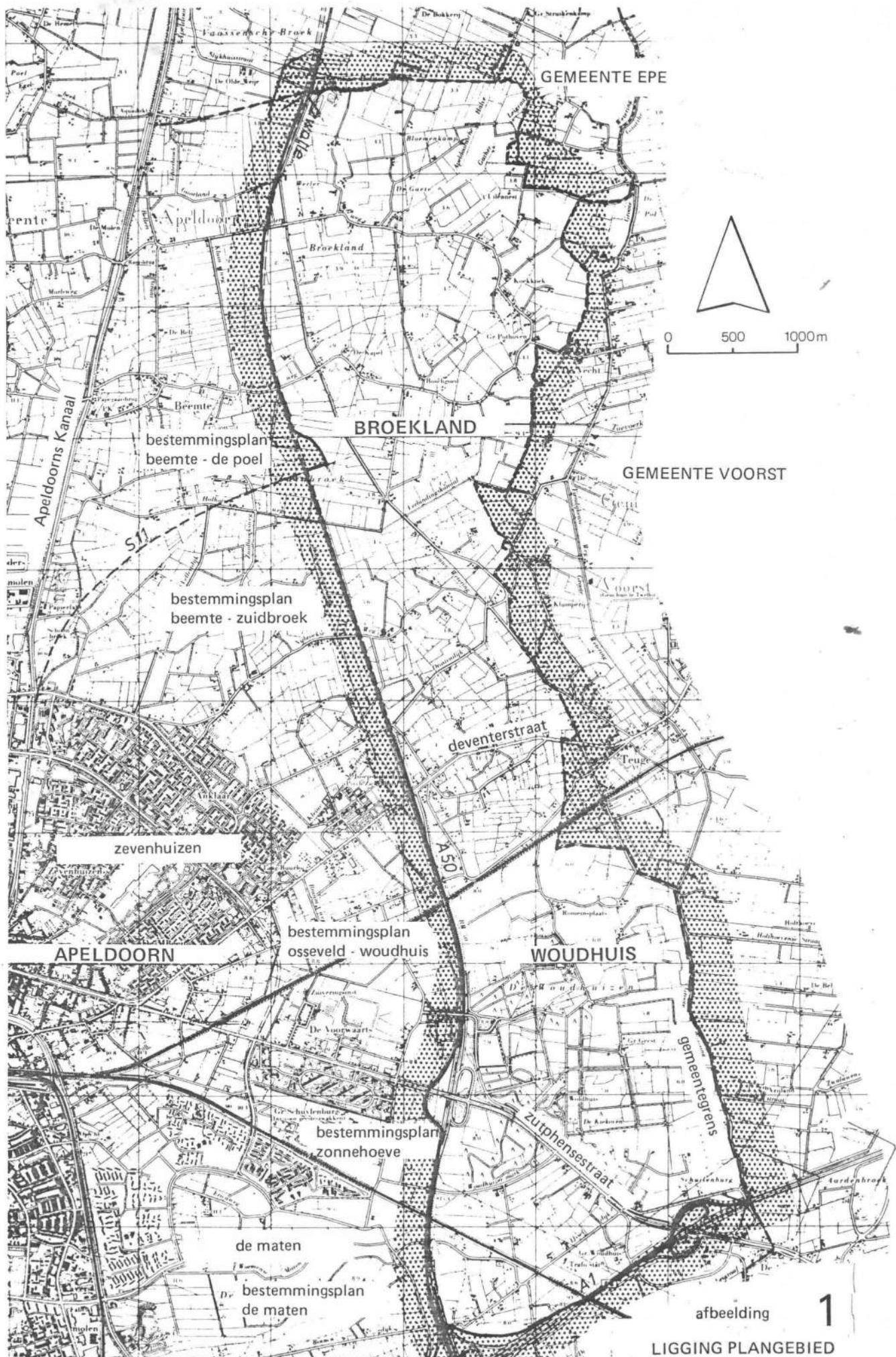
behorende bij het Bestemmingsplan Broekland-Woudhuis

Tekening nr. SA-43A-300 en SA-43A-301

INHOUD

b/z.

7	1	Inleiding
7	1.1	Aanleiding voor het bestemmingsplan
7	1.2	De begrenzing van het plan en de geldende regelingen
7	1.3	Planopzet
11	2	Algemeen beleidskader
11	2.1	Het ruimtelijk beleid op nationaal niveau
13	2.2	Streekplan Veluwe
16	2.3	Voortgangsrapportage 1980 Streekplan Veluwe
17	2.4	Overige provinciale richtlijnen
18	2.5	Structuurplan Apeldoorn '78
21	3	Resultaten van het onderzoek
21	3.1	Inleiding
21	3.2	Landschap
33	3.3	Landbouw
35	3.4	Waardering van het plangebied
40	3.5	Wonen
43	3.6	Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing
44	3.7	Niet-agrarische bedrijven en voorzieningen
44	3.8	Technische infrastructuur
47	4	Beleidsuitgangspunten
47	4.1	Landbouw, natuur en landschap
48	4.2	Overige aanwezige functies
51	5	Planbeschrijving
51	5.1	Inleiding
51	5.2	Agrarische doeleinden
53	5.3	Wonen
54	5.4	Bedrijven
54	5.5	Doeleinden van landschaps- en natuurbescherming
55	5.6	Recreatieve doeleinden
55	5.7	Doeleinden van openbaar nut
55	5.8	Infrastructuur
57	6	Economische uitvoerbaarheid
58		BIJLAGE - behorende bij paragraaf 2.1- Hoofdpunten uit de met de nota Landelijke Gebieden samenhangende deelnota's.
60		BIJLAGE - Inventarisatie landschapselementen
62		BIJLAGE - behorende bij paragraaf 5.2 Overzicht bebouwing binnen de agrarische bouwpercelen
65		BIJLAGE - Resultaten gevoerd overleg 1. Het overleg ex artikel 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (november 1981). 2. Het P.P.C.-advies (mei 1982) 3. Het overleg met de bevolking (mei 1982)
97		BIJLAGE - Toelichting op de voorschriften
		AFBEELDINGEN
6	1	Ligging plangebied
8	2	Overzicht kaartbladen
14	3	Indeling Streekplan
20	4	Bodemkaart 1 : 50.000, 1979
28	5	Topografische kaart 1 : 50.000, verkend in 1973
29	6	Indeling van het landschap
30	7	Landschapsruimten en belevingswaarde
41	8	Indeling in zones
61	9	Inventarisatie landschapselementen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het bestemmingsplan

Als onderdeel van een reeks plannen voor het buitengebied van Apeldoorn, is in 1971 het Bestemmingsplan De Beemte ontworpen.

Dit plan omvatte het buitengebied van de gemeente ten oosten van het Apeldoornskanaal en ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn - Zutphen.

Het plan is destijds wel ter visie gelegd, doch onder invloed van de onzekerheden rond de tracering van de toekomstige verbindingswegen van Apeldoorn (S 11) en Vaassen (S 12) met Rijksweg A 50 via het aansluitpunt Beemte, werd de voortgang van de plannen aanzienlijk vertraagd.

Na de vaststelling van het tracé van de S 11 door het provinciaal bestuur is in 1978, mede ten behoeve van de juridische regeling van dit tracé, gestart met de ontwikkeling van het Bestemmingsplan Beemte-De Poel, dat inmiddels is vastgesteld en door Gedeputeerde Staten van Gelderland op een enkel onderdeel is goedgekeurd.

In aansluiting op dit bestemmingsplan is het Bestemmingsplan Broekland-Woudhuis ontwikkeld.

1.2 De begrenzing van het plan en de geldende regelingen

Het gebied van het Bestemmingsplan Broekland-Woudhuis is gelegen in de noordoosthoek van het grondgebied van de gemeente Apeldoorn (zie afbeelding 1).

De noordgrens van het plangebied wordt gevormd door de grens met de gemeente Epe.

In het oosten valt de plangrens samen met de grens met de gemeente Voorst.

De zuidgrens wordt gevormd door de Rijksweg A 1. Deze weg, de aansluiting van de Zutphensestraat en de aansluiting met de Rijksweg A 50 liggen buiten het plangebied.

Deze Rijksweg en de aansluitingen zullen met het overig deel van de Rijksweg ten oosten van het Apeldoornskanaal te zijner tijd worden geregeld in het Bestemmingsplan Het Woud.

In het westen vormt de Rijksweg A 50 de grens van het plan. Hier wordt aangesloten op de grenzen van de Bestemmingsplannen De Maten, Zonnehoeve, Osseveld-Woudhuis, Beemte-Zuidbroek en Beemte-De Poel.

Ten zuiden van de (geprojecteerde) aansluiting van de S 11 op de Rijksweg A 50 valt deze rijksweg in het plangebied, ten noorden daarvan wordt hij geregeld in het bestemmingsplan Beemte-De Poel.

Als gevolg van het niet verder in procedure brengen van het ontwerp-bestemmingsplan uit 1971, geldt voor het gehele plangebied nog het Uitbreidingsplan-in-Hoofdzak van de gemeente Apeldoorn, vastgesteld op 30 september 1947, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 7 november 1948.

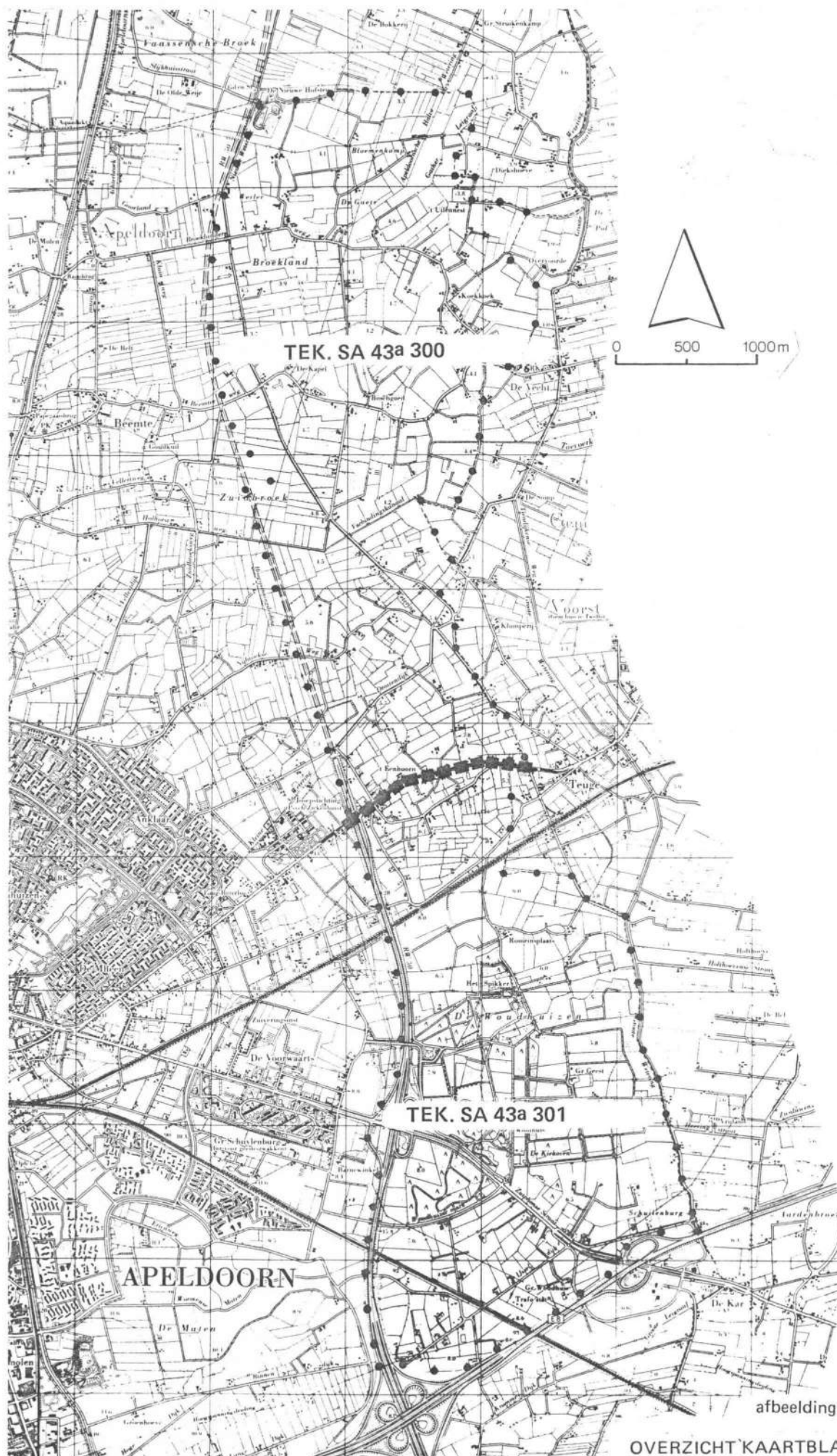
Het plangebied heeft in dit plan overwegend een agrarische bestemming. Het gebied van Het Woudhuis heeft gedeeltelijk de bestemming Landgoed.

Op 3 september 1981 is door de gemeenteraad voor het gebied van het bestemmingsplan een voorbereidingsbesluit (met aanlegbepalingen) genomen, de beschermende werking, welke van dat besluit uitgang, is voortgezet door tijdige ter visie legging van het Ontwerp-Bestemmingsplan.

1.3 Planopzet

Het plangebied is overwegend agrarisch van karakter. Als belangrijke uitzondering moet het Woudhuis worden genoemd, dat grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde heeft.

Uitgaande van beleidslijnen, neergelegd in nota's en plannen van rijk en provincie, is een genuanceerd systeem van bestemmingsregelingen voor het agrarisch gebied en voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden ontwikkeld.

Verder is aandacht besteed aan de burgerwoningen in het plangebied, aan de problematiek van de noodwoningen en van de karakteristieke bebouwing en aan de niet-agrarische activiteiten in het plangebied.

Voor de plankaart is gekozen voor een schaal 1:5000. Deze schaal maakt het, in vergelijking met de van oudsher gebruikelijke schaal 1:10000, mogelijk om bestemmingen nauwkeuriger te begrenzen en aanduidingen duidelijker te kunnen aangeven.

De plankaart is opgedeeld in twee bladen, een noordblad (nr. SA -43A-300) en een zuidblad (nr. SA -43A-301). De grens van deze bladen wordt gevormd door de wegas van de Deventerstraat (zie afbeelding 2).

2 Algemeen beleidskader

2.1 Het ruimtelijk beleid op nationaal niveau

2.1.1 Inleiding

Op nationaal niveau zijn de algemene beleidslijnen inzake de ruimtelijke ordening van de landelijke gebieden neergelegd in de Nota Landelijke Gebieden, die tezamen met de eerder uitgebrachte Oriënteringsnota en de Verstedelijkingsnota de Derde Nota over de Ruimtelijke Ordening in Nederland vormt.

De Nota Landelijke Gebieden ging vergezeld van de Structuurschets voor de Landelijke Gebieden en werd voorafgegaan door een aantal belangrijke deelnota's, zoals de:

- .. Structuurvisie Landbouw (1977)
- .. Structuurvisie Natuur- en Landschapsbehoud (1977) en de
- .. Visie Landschapsbouw (1977).

Twee jaar eerder -in 1975- werd door het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de zogenaamde Relatienota uitgebracht.

In de bij deze paragraaf behorende bijlage worden van deze laatstgenoemde deelnota's de hoofdpunten opgesomd, voor zover deze van belang kunnen worden geacht voor het onderhavige bestemmingsplan.

In 1981 is van het Structuurschema voor de landinrichting het deel "beleidsvoornemen" verschenen. Dit schema bevat de hoofdlijnen en beginselen van het nationaal landinrichtingsbeleid op lange termijn. Het schema doorloopt nu de procedure van de planologische kernbeslissing. In het schema wordt onder meer aandacht besteed aan een gebied, waarvan het bestemmingsplangebied onderdeel uitmaakt. In paragraaf 2.1.3 wordt in het kort omschreven waarom in het schema aan dit gebied aandacht wordt besteed.

2.1.2 Nota Landelijke Gebieden (inclusief Structuurschets)

In de Nota Landelijke Gebieden en de daarbij behorende Structuurschets wordt het landelijk gebied ingedeeld in de volgende vijf categorieën:

- A. gebieden met als hoofdfunctie landbouw
- B. gebieden met afwisselend landbouw en andere functies in grotere ruimtelijke eenheden
- C. gebieden met afwisselend landbouw, natuur en andere functies in kleinere ruimtelijke eenheden
- D. gebieden met als hoofdfunctie natuur
- E. gebieden binnen de stedelijke invloedssfeer.

Het plangebied valt binnen categorie C. Het ruimtelijk beleid in deze gebieden met afwisselend landbouw, natuur en andere functies in kleinere ruimtelijke eenheden, is gericht op:

- .. het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan de landbouw, de natuur en andere functies in een fijnmazige en sterk vervlochten structuur;
- .. verweving van de functies van landbouw, natuur en andere functies, op een zodanige wijze dat de bedrijfsvoering op de in agrarisch gebruik zijnde gronden zo goed mogelijk past in het stramen van landschapselementen en natuurwaarden, zonder dat de doelmatigheid van de bedrijfsvoering wezenlijk wordt belemmerd;
- .. het in sommige delen van deze gebieden beperken van de stedelijke druk en het gebruik door intensieve recreatie.

In de Nota van Toelichting wordt ten aanzien van de planvorming op lokaal niveau voor gebieden die zijn ingedeeld in categorie C nog opgemerkt:

"In bestemmingsplannen zal er naar worden gestreefd dat de schaal van het landschap en de bedrijfsvoering zodanig aan elkaar zijn aangepast, dat een doelmatige bedrijfsvoering niet wezenlijk wordt belemmerd en dat het karakter van het landschap zoveel mogelijk wordt behouden en verder wordt ontwikkeld."

Ook ten aanzien van de verschillende sectoren worden doelstellingen geformuleerd over de door de regering gewenste ontwikkelingen. Zo wordt onder meer opgemerkt over:

landbouw

- .. de aanleg van voorzieningen door waterschappen en gemeenten en van particuliere werken ter verbetering van verkaveling en ligging van bedrijfsgebouwen zal moeten worden bevorderd.
- .. afvalstoffen, met name mestoverschotten, worden op bedrijfseconomisch en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwijderd.

natuur en landschap

- .. er wordt rekening gehouden met de relatie tussen veilig te stellen gebieden en hun omgeving, in het bijzonder door beschermende maatregelen in overgangszones.
- .. het onderzoek naar beheersvormen die zijn afgestemd op instandhouding en ontwikkeling van het landschap wordt bevorderd.
- .. het onderzoek naar de in en op het landschap aanwezige waarden en functies, in het bijzonder van de belevingswaarde, wordt bevorderd.

2.1.3 Structuurschema voor de landinrichting

In deel "beleidsvoornemen" van het schema is een overzicht opgenomen van gebieden die, ingevolge provinciale voorstellen tot plaatsing op het voorbereidingsschema, in aanmerking komen (op lange termijn) voor herinrichting of ruilverkaveling.

Het gebied van het bestemmingsplan is onderdeel van een van de gebieden die op dit overzicht voorkomen.

Aan het gebied wordt in het Structuurschema een aanmerkelijke urgentie toegekend op grond van de bestaande gemiddeld zeer slechte situatie van het (agrarisch) arbeidsinkomen en de als slecht tot zeer slecht aangeduide werkomstandigheden in de landbouw.

In dit gebied, met afwisselend landbouw, natuur en andere functies in kleinere ruimtelijke eenheden (zie paragraaf 2.1.2) doet zich de inrichtingsbehoefte volgens het schema zowel voor vanuit de land- en tuinbouw als vanuit de kwaliteit van het landschap.

Indien het voorgenomen beleid niet door het doorlopen van het schema van de procedure van de planologische kernbeslissing wordt gewijzigd, zal het rijksbeleid voor dit gebied gericht zijn op het zo goed mogelijk afstemmen van de inrichtingssituatie op de functies, die het gebied moet vervullen.

Daartoe zijn de beschouwingen van toepassing met betrekking tot landinrichting vanuit natuur en landschap, zoals die in het schema bij de hoofdlijnen van het beleid zijn gegeven. Voorts is het medegebruik voor de openluchtrecreatie regelmatig aan de orde. Bij de verbetering van de inrichting wordt door het rijk ruimtelijk een zodanige verweving van functies voorgestaan dat de bedrijfsvoering op de in agrarisch gebruik zijnde gronden zo goed mogelijk past in het stramien van landschapselementen en natuurwaarden zonder dat de doelmatigheid van de bedrijfsvoering wezenlijk wordt belemmerd.

In bovenbedoelde beschouwingen wordt onder meer gesteld dat:

" vanuit aspecten van natuur- en landschapsbehoud behoefte kan bestaan aan bijdragen aan het veiligstellen en ontwikkelen van natuurgebieden en waardevolle cultuurlandschappen in het landelijk gebied, alsmede aan het scheppen van voorwaarden voor een doelmatig beheer. Uit de verkenningen komt naar voren dat met maatregelen en voorzieningen van landinrichting, ondanks het eventuele onvermijdelijke verlies aan natuurwaarden, kan worden bijgedragen aan de instandhouding van natuurgebieden en waardevolle cultuurlandschappen, terwijl daarmee tevens natuurontwikkeling kan plaatsvinden. Dit is vooral van betekenis voor gebieden, waar grote spanningen optreden tussen natuur- en landschapsbehoud en andere functies, met name land- en tuinbouw. De Regering legt in haar landinrichtingsbeleid het accent op doelstellingen tot verbetering van de kwaliteit van het landschap en tot het leveren van bijdragen aan de veiligstelling en ontwikkeling van natuurgebieden en cultuurhistorische elementen en van natuurwaarden."

2.2 Streekplan Veluwe

Het in begin 1979 door Provinciale Staten vastgestelde Streekplan Veluwe heeft als hoofddoelstelling "stringente bescherming van natuur en landschap".

Deze hoofddoelstelling heeft in de eerste plaats betrekking op het beleid, dat in het Centraal Veluws Natuurgebied zal moeten worden gevoerd.

In het Streekplan wordt naast dit gebied een aantal randgebieden onderscheiden.

Het plangebied ligt op de grens van twee van deze randgebieden, te weten het noordelijk deel IJsselvallei en het zuidelijk deel IJsselvallei. Deze grens loopt ongeveer in oost-west-richting, ter hoogte van de buurtschap De Vecht.

In het algemeen is de hoofddoelstelling, zij het wat minder stringent uitgewerkt, ook van toepassing op de randgebieden.

Voor de betreffende delen van de randgebieden waarin het plangebied ligt, wordt in het algemeen en met betrekking tot de aspecten landbouw, openluchtrecreatie en natuur en landschap de volgende meest gewenste ontwikkeling beschreven.

(Hierbij wordt verwezen naar de categorie-indeling van het landelijk gebied, die in het Streekplan als leidraad dient bij de afweging van belangen in het landelijk gebied. Na de beschrijving van de meest gewenste ontwikkeling zal nader op deze categorie-indeling worden ingegaan.)

algemeen en landbouw

- .. In het noordelijk randgebied ligt het hoofddoel op de ontwikkeling van de landbouw (landelijk gebied IV en V).
- .. In het zuidelijk randgebied is het beleid gericht op het behoud en beheer van de landenschappelijke en natuurwetenschappelijke kwaliteiten (landelijk gebied I en III). Landbouw en natuur- en landschapsbeheer dienen daarbij een rol te spelen. In het landelijk gebied IV en V staan de agrarische belangen voorop.

openluchtrecreatie

- .. In het gebied tussen het recreatieproject Bussloo en de oostelijke stadsdelen van Apeldoorn dient een beperkt aantal voorzieningen ten behoeve van de recreatieve uitloop vanuit Apeldoorn te worden getroffen. Hiertoe zullen zowel vanuit het woongebied als vanuit aan te leggen parkeerplaatsen enige mogelijkheden voor wandelen en fietsen moeten worden gecreëerd. De landgoederen Woudhuis en Woldhuis kunnen, met behoud van het huidige karakter, daarin een rol spelen.

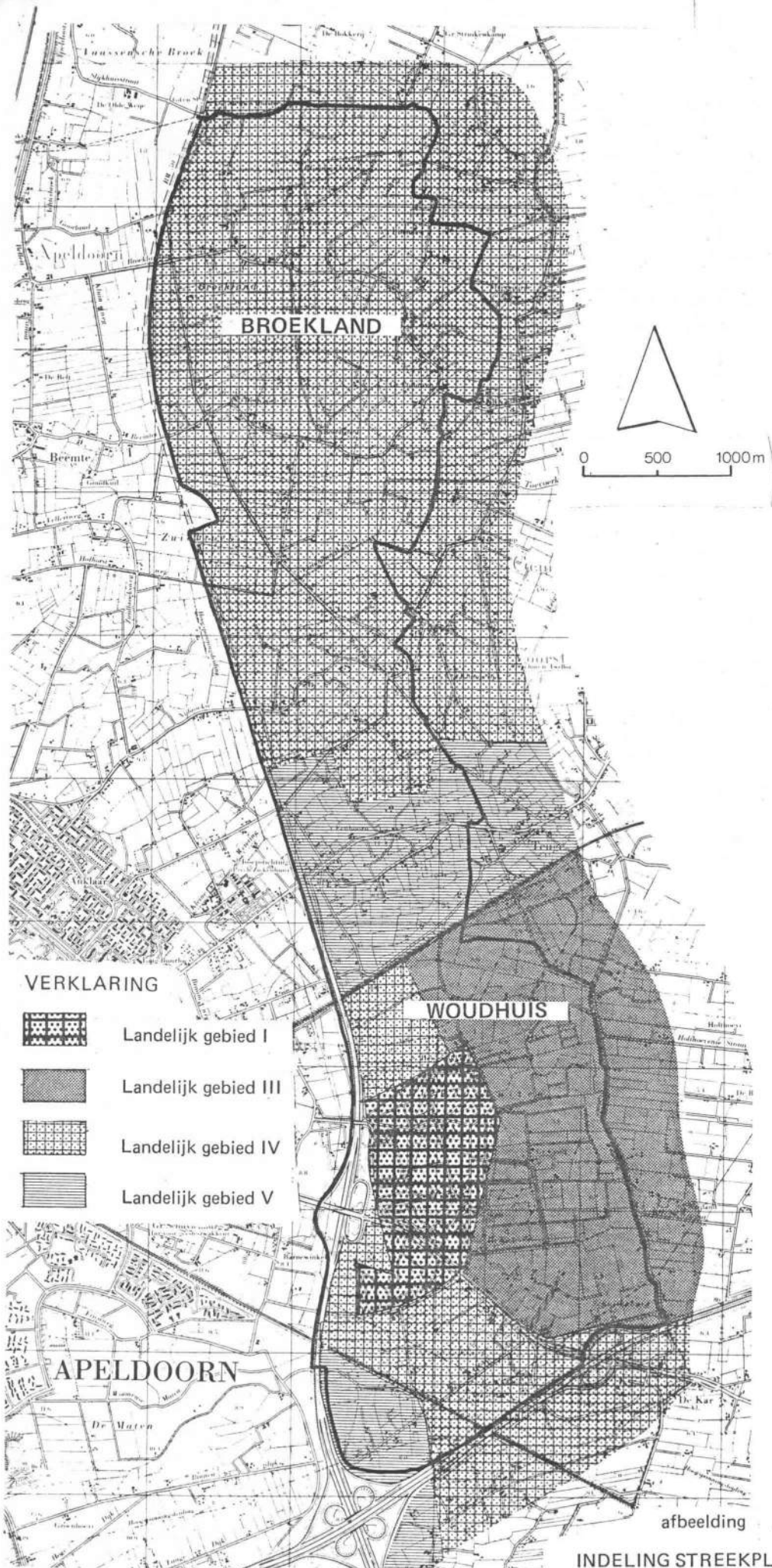
natuur en landschap

- .. De landgoederen bestaan uit bossen, natuurterreinen en landbouwgronden. Dit geheel dient, in zijn onderlinge samenhang, in stand te worden gehouden. De bossen en natuurterreinen hebben overwegend een vochtig karakter. Bij waterbeheersingsplannen (ook voor de nabije omgeving) zullen daarom maatregelen moeten worden genomen om vooral verdroging van vochtminnende vegetaties te voorkomen. De meest kwetsbare terreinen of delen van terreinen dienen niet voor recreatief bezoek toegankelijk te zijn.
- .. Er dienen maatregelen te worden genomen voor beheer en behoud van kleinere landschapselementen als houtwallen, waardevolle wegbermen, steilranden en dergelijke.

Zoals reeds vermeld, is voor de afweging van belangen tussen de verschillende activiteiten en beleidsaspecten het landelijk gebied ingedeeld in vijf categorieën. Deze indeling is gebaseerd op de ecologische en op de landbouwkundige waardering van het betreffende gebied. In het bestemmingsplangebied komen de categorieën landelijk gebied I, III, IV en V voor (zie afbeelding 3).

Met nadruk wordt er op gewezen dat de begrenzingen van de categorieën op de streekplankaart een indicatief karakter hebben.

Bovendien hebben Provinciale Staten bij de vaststelling van het Streekplan in een aangenomen motie overwogen dat de gekozen criteria om tot deze indeling te komen een arbitrair karakter hebben en overigens moeten worden verfijnd en dat (mede) daarom deze indeling onvoldoende basis vormt om als enige hoeksteen van gemeentelijke bestemmingsplannen te kunnen worden gehanteerd. Zij spreken onder meer als hun oordeel uit, dat een nadere evenwichtige belangenafweging van onder meer landbouw en natuur slechts op bestemmingsplanniveau kan plaatsvinden.

Het Streekplan geeft de volgende begripsomschrijvingen en meest gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen voor de in het plangebied voorkomende categorieën landelijk gebied.

Landelijk gebied I

Hieronder vallen de grote aaneengesloten natuur- en bosgebieden en de kleinere, verspreid liggende natuurterreinen. Binnen de bos- en natuurgebieden kunnen landbouwgronden van geringe omvang en kleine voorzieningen voor dag- en verblijfsrecreatie liggen.

Het beleid ten aanzien van deze gebieden en terreinen is vooral gericht op natuurbehoud en bosbouw.

De bosgebieden zijn niet alleen bestemd voor de produktie van hout, maar hebben ook een belangrijke functie voor het natuurbehoud en voor extensieve vormen van openluchtrecreatie.

In en bij natuurgebieden dienen maatregelen voor het instandhouden van de aanwezige natuurwetenschappelijke kwaliteiten te worden genomen.

Het zal rond natuurgebieden veelal nodig zijn een beschermende zone aan te geven. Indien in deze zone met betrekking tot de landbouw, de openluchtrecreatie, het verkeer, het wonen en dergelijke, plannen worden ontwikkeld, dan zullen deze moeten worden getoetst aan het belang van het natuurbehoud in het aangrenzende gebied.

Er wordt bij het beleid voor de door natuur- en bosgebieden ingesloten kleine oppervlakten landbouwgrond van uitgegaan, dat op deze gronden normale grondgebonden agrarische produktie plaatsvindt. Verbetering van de verkaveling, de ontsluiting en de waterbeheersing, uitbreiding van de bebouwing en andere ingrepen mogen alleen plaatsvinden indien deze geen afbreuk doen aan de kwaliteit van natuur en landschap. Dit kan beperkingen tot gevolg hebben voor de agrarische bedrijfsvoering of voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven.

Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven is in deze gebieden in ieder geval niet toegestaan. Uitoefening van intensieve veehouderij is in beginsel strijdig met de uitgangspunten voor het voor deze gebieden te voeren beleid.

Het beleid wordt gericht op ontwikkeling en begeleiding van extensieve vormen van dagrecreatie (wandelen en fietsen).

Landelijk gebied III

Hieronder vallen landbouwgebieden van uiteenlopende betekenis. Deze gebieden zijn bovendien landschappelijk en natuurwetenschappelijk van betekenis.

Het beleid ten aanzien van deze gebieden is vooral gericht op het creëren van optimale omstandigheden voor een verdergaande landbouwkundige ontwikkeling. Daarnaast zal het beleid hier gericht worden op behoud van het landschap, natuurbehoud en op bevordering van extensieve openluchtrecreatie.

Vestiging van nieuwe functioneel plaatsgebonden (grondgebonden) agrarische bedrijven is mogelijk, als het hierboven genoemde uitgangspunt kan worden gehandhaafd en inpassing in het landschap plaatsvindt.

Ontwikkelingen ten behoeve van de intensieve veehouderij zullen veelal niet in overeenstemming zijn met de beleidsuitgangspunten voor deze categorie. Vestiging van nieuwe intensieve veehouderijbedrijven is in principe niet mogelijk. Bij verplaatsing van bestaande bedrijven kan hierop een uitzondering worden gemaakt. Bestaande bedrijven mogen niet zodanig worden beperkt dat hun ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee hun voortbestaan wordt aangetast.

Vestiging van verblijfsrecreatieve voorzieningen is in beginsel niet mogelijk. Voor de dagrecreatie zijn alleen voorzieningen met een extensief karakter toelaatbaar.

Landelijk gebied IV

Hieronder vallen landbouwgebieden die vanuit agrarisch oogpunt belangrijk zijn.

Het beleid in deze gebieden is er op gericht goede omstandigheden te creëren voor een verdergaande landbouwkundige ontwikkeling, waarbij zo mogelijk met andere belangen en activiteiten die in het landelijk gebied thuishoren, rekening moet worden gehouden. Bestaan- de landschappelijke kwaliteiten dienen zoveel mogelijk te worden behouden.

De uitvoering van landinrichtingsprojecten en waterbeheersingsplannen en plannen voor de verbetering van landbouwwegen zal worden bevorderd. Hierbij dient rekening te worden ge- houden met landschapsbouw en natuurbehoud, mits landbouwkundige belangen niet on- evenredig worden aangetast.

Nieuwbouw of aanpassing van agrarische bedrijfsgebouwen dienen te worden begeleid met adviezen of voorschriften ten aanzien van situering en erfbeplantingen.

Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven is mogelijk.

Vestiging van nieuwe verblijfsrecreatieve voorzieningen is niet mogelijk. Voor de dagrecrea- tie zijn alleen voorzieningen met een extensief karakter toelaatbaar.

Landelijk gebied V

Hieronder vallen landbouwgebieden van uiteenlopende agrarische en landschappelijke bete- kenis.

Het beleid ten aanzien van deze gebieden is gericht op bevordering van de landbouwpro- duktie. Daarnaast kan in deze gebieden, als de noodzaak daartoe wordt aangetoond, ruimte worden gezocht voor dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen (geen complexen of indivi- duele tweede woningen), ontgrondingen en voorzieningen voor het storten van vast afval.

Resumerend kan worden gesteld, dat de landbouwbelangen centraal staan in categorie IV en in mindere mate in categorie V.

In landelijk gebied III vindt meer een afweging plaats tussen agrarische en natuur- en land- schapsbelangen.

In landelijk gebied I zijn de agrarische belangen ondergeschikt aan die van het behoud en beheer van natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten.

2.3 Voortgangsrapportage 1980 Streekplan Veluwe

In dit kader is het van belang te vermelden, dat Gedeputeerde Staten in de Voortgangsrap- portage 1980 Streekplan Veluwe in het algemeen onder meer de volgende ontwikkelingen signaleren:

- .. de aantasting van natuur en landschap is nog niet tot staan gebracht, mogelijk wel ver- minderd.
- .. de problematiek landbouw-milieu, natuur en landschap is door de sterk gegroeide land- bouwproduktie (1975-1979) eerder toe- dan afgenomen, met name in die gebieden waar belangrijke natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden aanwezig zijn. Een produktietoename in de overige agrarische gebieden past in beginsel in het beleid, tenzij dit onaanvaardbare milieuhygiënische gevolgen met zich meebrengt.
- .. de milieuverontreiniging vertoont nog steeds een stijgende tendens, onder meer in de vorm van luchtverontreiniging, toegenomen mestoverschotten en gestegen geluidsnivea- u's.

Mede op basis van het voorgaande komen Gedeputeerde Staten tot de volgende, voor het plangebied relevante, beleidsvoornemens::

- .. de circulaire "Richtlijnen voor het Bestemmingsplan Buitengebied" wordt herzien. In deze circulaire zal de relatie tussen het Streekplan en bestemmingsplannen buitengebied worden uiteengezet.
- .. bij de lagere overheden zal worden aangedrongen op meer en betere bescherming van kleinere landschapselementen. Middels de in het leven geroepen subsidieregeling ter verbetering van het onderhoud van kleine landschapselementen wordt via de gemeenten de eigenaren hulp aangeboden. Wel dient een veiligstellingsplan aanwezig te zijn en moet

een onderhoudsovereenkomst bestaan.

- .. de ontwikkelingen in de landbouw zullen alert worden gevolgd, enerzijds om in gebieden waar het mogelijk is te komen tot verbeterde produktieomstandigheden en anderzijds om een verdere aantasting van natuur en landschap te voorkomen.
- .. bij het toepassen van het instrumentarium zal een sterk accent worden toegekend aan het tegengaan van de milieuverontreiniging, op basis van het stand-still-beginsel. Vanuit de hoofddoelstelling voor dit Streekplangebied betekent dit, dat wordt gestreefd naar een tegengaan van een verdere toename en waar mogelijk naar een vermindering van de milieuverontreiniging.

2.4 Overige provinciale richtlijnen

Andere provinciale richtlijnen, met betrekking tot het agrarisch gebied zijn geformuleerd in de volgende nota's en circulaire's.

- .. Nota Ruimtelijke Ordening in het Buitengebied (1968) en de aanvulling van 1974 daarop.
- .. Nota Richtlijnen voor de inrichting van Bestemmingsplannen Buitengebied 1982 (ontwerp-nota in eindstadium van 1982).
- .. Nota Nieuwvestiging agrarische bedrijven.
- .. Planologische beschouwingen omtrent de intensieve veehouderij (Gedeputeerde Staten van Gelderland, 25 april 1977).
- .. Circulaire Gedeputeerde Staten d.d. 19 april 1978, nr. 4916/854 - RO - 101/06 (inzake onder andere toegestane bebouwingshoogten).

2.5 Structuurplan Apeldoorn '78

Op gemeentelijk niveau zijn in het Structuurplan Apeldoorn '78 globale richtlijnen voor het ruimtelijk beleid van het landelijk gebied opgenomen. Deze kunnen als volgt, naar een aantal deelfacetten, worden weergegeven.

ruimtelijk stramien

Waar sprake is van duidelijke grenzen in de vorm van rijkswegen dient er voor te worden gemaakt dat de uitstoot van stedelijke functies zich niet over deze rijkswegen heen uitstrekt, zeker niet buiten de grotere wegen (Zutphensestraat, Deventerstraat).

natuur en landschap

De aanwezige natuur- en landschapswaarden scheppen verplichtingen, die ook in het ruimtelijk beleid moeten worden gehonoreerd. Uitgangspunt hierbij is erkenning van het grote belang van deze natuur- en landschapswaarden en het inspelen op de richtlijnen voor het natuur- en landschapsbeleid die in de Nota Landelijke Gebieden en in het Streekplan zijn aangegeven.

landbouw

In het algemeen kan voor de landbouwbedrijven in Apeldoorn niet worden gesproken van een ideale situatie. Bedrijfseconomisch gezien zijn relatief veel bedrijven te klein om ook op wat langere termijn een redelijke bestaansbasis te bieden.

Het gemeentelijk beleid zal binnen de beschikbare mogelijkheden worden gericht op het bieden van optimale ontplooiingsmogelijkheden voor volwaardige agrarische bedrijven.

Binnen duidelijke landbouwgebieden zijn beperkingen voor de agrarische bedrijfsvoering slechts als uitzondering wenselijk wanneer andere belangen dit echt nodig maken. In alle gevallen zal echter het opleggen van extra beperkingen aan de landbouw gepaard moeten gaan met het compenseren van onevenredige schade.

Het afnemend aantal volwaardige boerderijen roept een aantal extra problemen op.

Zo zal bij de opheffing van een agrarisch bedrijf gestreefd moeten worden naar het behoud van het agrarisch gebruik voor de bijbehorende gronden. Deze zijn dringend nodig voor bedrijfsvergroting van andere bedrijven. Een benutting voor "hobby-farm"-achtige activiteiten is, in een overwegend agrarisch gebied, strijdig met de doelstellingen.

Het is verder nodig om, bij opheffing van een agrarisch bedrijf, via een eenvoudige procedure het agrarisch bouwperceel te kunnen vervangen door een bij de functie passende bestemming. Dit zal in de meeste gevallen een woonbestemming zijn.

Aan een dergelijke aanpassing mogen voor de landbouw geen nadelige consequenties zijn verbonden ("oneigenlijke" toepassing van de Hinderwet ten gunste van burgerwoningen).

Andersom geldt echter ook, dat in de landbouwgebieden de agrarische belangen niet allesoverheersend mogen zijn. Binnen het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening zal waar nodig een differentiatie voor de agrarische bebouwing worden gehanteerd en het gebruik van de grond en opstallen aan voorschriften worden gebonden. Dit is met name van belang voor de intensieve veehouderij.

wonen

Op grond van de perspectieven in de landbouw moet worden verwacht, dat in de loop der tijd een nog groter deel van de aanwezige woonbebouwing een niet-agrarische woonfunctie zal krijgen.

Mits de landbouw en het landschap hiervan geen extra nadeel ondervinden, is deze situatie en de verdere ontwikkeling daarvan acceptabel.

Het lijkt daarom juist om de tot dusver vrij veelvuldig gevolgde werkwijze van "wegbestemmen" zonder aansluitende verwervings- en saneringsmaatregelen te verlaten.

In plaats daarvan moet deze woonfunctie worden erkend en behoren de woningen in het algemeen ook een zodanige bestemming te krijgen.

In een dergelijke beleidsopstelling zijn nuanceringen en uitzonderingen mogelijk.

Te denken valt aan maatregelen die uiteenlopen van extra bescherming voor zeer karakteristieke bebouwing tot sanering van niet-passende en/of bouwtechnisch onvolwaardige bebouwing.

niet-agrarische werkfuncties

Omdat bij deze functies meestal toch sprake is van een stedelijke achtergrond en van sterke functionele relaties met de kernen, moet het beleid gericht zijn op het voorkomen van een verdere toename en zo mogelijk op het terugdringen van dergelijke activiteiten.

De bescherming van de hoofdfuncties voor het buitengebied is hiermee ook gebaat.

Waar geen sprake is van een duidelijke noodzaak voor vestiging in het buitengebied, is concentrering bij de hoofdkern, of bij de dorpen voor zover hiermee een duidelijke binding bestaat, de voornaamste richtlijn.

Toepassing van deze visie betreft vooral nieuwe initiatieven op dit gebied.

Voor zover het niet gaat om duidelijk storende activiteiten en/of bebouwing is de aanwezigheid aanvaardbaar. Wanneer verplaatsing geen reëel alternatief is, moet in dergelijke gevallen ook een zekere uitbreiding mogelijk zijn. Hantering van toegespitste bestemmingen en voorschriften kan nodig zijn om infiltratie van minder gewenste gebruiksvormen, of onwettige voortzetting van bestaand gebruik te voorkomen.

Wanneer wel sprake is van sterk storende bebouwing of gebruik zal sanering moeten worden overwogen.

recreatie

Het verschijnsel "tweede woning" past niet in het streven om de recreatieve druk te beperken. In sociaal opzicht is het evenmin aanvaardbaar, met name niet ten opzichte van woningzoekenden onder de autochtone bevolking van de kleine kernen en het buitengebied.

oostelijk deel landelijk gebied

Over het oostelijk deel van het landelijk gebied, waarin het plangebied is gelegen, wordt in het algemeen in het Structuurplan nog opgemerkt:

Zoals bij het deelaspect landbouw reeds is aangegeven, gaat het hier om het scheppen van zo gunstig mogelijke condities voor de agrarische ontwikkeling. Het behoud van de nog aanwezige landschappelijke openheid is daarnaast een belangrijke doelstelling.

Mits het ontstaan van een volwaardig agrarisch bedrijf voldoende is verzekerd, moet hier vestiging van nieuwe agrarische bedrijven mogelijk zijn.

Vooraf van Vooraf nu voor het westelijk deel van het landelijk gebied een sterk beschermend beleid zal gelden, is het zaak infiltratie van stedelijke elementen/grondgebruik in oostelijke richting zoveel mogelijk uit te sluiten.

Recreatieve ontwikkelingen in dit gebied dienen betrekking te hebben op de extensieve dagrecreatie.

Vestiging van verblijfsrecreatieve accommodatie is in het eigenlijke agrarische gebied niet acceptabel.

Voor het gebied oostelijk van de Rijksweg A50, onmiddellijk grenzend aan het stedelijk gebied, kan hieraan nog het volgende worden toegevoegd.

De uitbreiding van Apeldoorn in oostelijke en noordoostelijke richting tot nabij de Rijksweg A50 kan voor het aangrenzende landelijk gebied leiden tot een stedelijke druk. Op dit moment is langs de Deventerstraat reeds sprake van enige infiltratie. Een verdere ontwikkeling in deze richting is in het algemeen niet aanvaardbaar.

Een uitzondering geldt slechts op het punt van de extensieve dagrecreatie. Het open landbouwgebied heeft, als tegenhanger van de bosgebieden op de Veluwe, een zekere landschappelijk-recreatieve betekenis. Ook zonder aantasting van de bestaande en te handhaven agrarische hoofdfunctie kan dit gebied een functie krijgen als uitloop- en rustgebied voor de stedelijke bevolking.

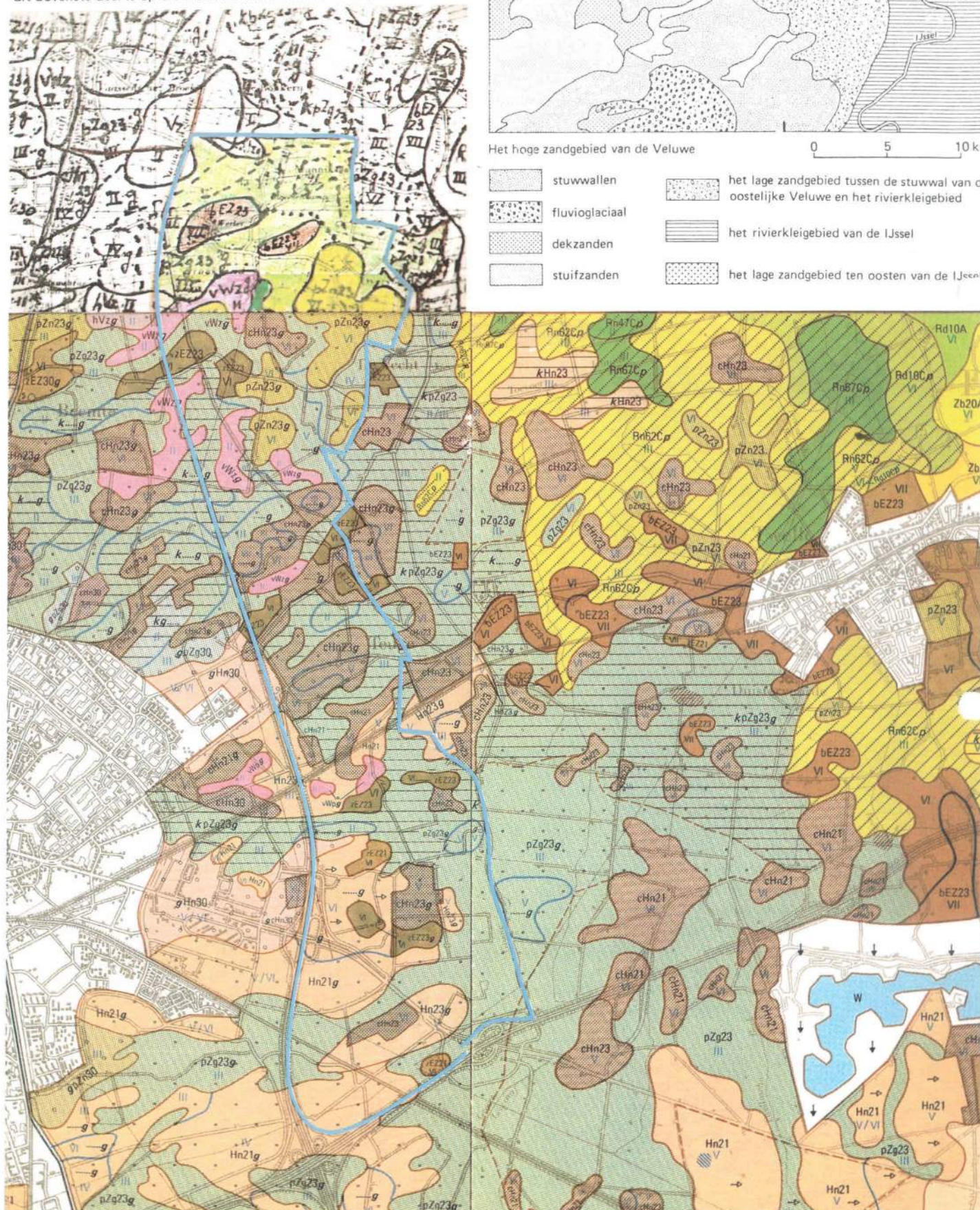
In verband hiermee is vooral een goede ontsluiting voor fietsers en wandelaars vanuit de aangrenzende (toekomstige) woongebieden van belang. Het fietspadenplan van de Recreatiegemeenschap biedt hiervoor een aantal aanknopingspunten.

Het landgoed Het Woudhuis, als ecologisch en landschappelijk zeer waardevol gegeven, zal echter de functie van natuurgebied moeten behouden.

dit bovenste deel is op dit moment uitsluitend in concept beschikbaar

Het hoge zandgebied van de Veluwe

3 Resultaten van het onderzoek

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het onderzoek naar de huidige situatie in het plangebied beschreven. Na een beschrijving van de opbouw en de verschijningsvorm van het landschap (paragraaf 3.2) volgt in paragraaf 3.3 een beschrijving van de situatie van de landbouw in het plangebied. In paragraaf 3.4 wordt het gestelde in paragrafen 3.2 en 3.3 met elkaar in verband gebracht en worden daaruit voortvloeiende conclusies geformuleerd.

In de paragrafen 3.5 t/m 3.8 worden vervolgens de overige, in het plangebied aanwezige functies en waarden beschreven.

In hoofdstuk 4 worden op basis van de resultaten van het onderzoek beleidsuitgangspunten geformuleerd.

3.2 Landschap

3.2.1 Inleiding

Bij de inventarisatie van het landschap voor het opstellen van een bestemmingsplan, gaat het in eerste instantie om de betekenis, die het landschap heeft als drager van de levende natuur (de flora en fauna, het biotisch milieu) en het agrarisch, recreatief en ander gebruik, dat er van wordt gemaakt.

Onder landschap wordt hier verstaan alle verschijnselen die op ooghoogte waarneembaar zijn, zoals niveauverschillen, bebouwing, beplanting, agrarische gewassen, wegen en waterlopen. De inventarisatie en analyse van deze verschijnselen hebben tot doel een evenwichtige belangenafweging mogelijk te maken tussen de levende natuur en het gebruik van het landschap door de mens.

Dit kan uitsluitend zinvol gebeuren wanneer de agrarische bedrijvigheid als een integraal, gelijkwaardig bestanddeel wordt beschouwd.

Na zorgvuldige afweging van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de levende natuur en het agrarisch gebruik op grond van eerdergenoemde inventarisatie en analyse, levert dit in tweede instantie een indeling van het plangebied op in zones met specifieke kenmerken. Deze indeling vormt een goed uitgangspunt voor het toekennen van bestemmingen per zone.

Achtereenvolgens komen in het volgende aan de orde: de niet-levende natuur (het a-biotisch milieu), de levende natuur (het biotisch milieu, de flora en fauna), de antropogene ontwikkeling van het landschap, de indeling (typologie) van het landschap, de visuele kenmerken van het landschap en de milieuhygiëne.

3.2.2 De niet-levende natuur (het a-biotisch milieu)

Geologie

De ondergrond van het gebied binnen de plangrenzen is gevormd in het pleistoceen. Het landijs bereikte in het Saaliën* ons land, waarbij eerder door de grote rivieren afgezette grind- en zandlagen werden verplaatst en deels tot stuwwallen opgeperst. Hiertoe behoort de oostelijke stuwwal van de Veluwe, die van grote betekenis voor de vorming van het IJsseldal is geweest.

Vervolgens werden tegen het eind van het Saaliën en in het Eemiën** tot aan het eind van het Weichseliën*** dikke zand- en grindlagen en veen- en kleilagen gesedimenteerd. In verschillende perioden werden grote hoeveelheden fijner zand verplaatst en als oud dekzand afgezet.

* Saaliën	: voorlaatste ijstijd, 200 000 - 130 000 jaar geleden
** Eemiën	: tussenijstijdperiode, 130 000 - 90 000 jaar geleden
*** Weichseliën	: laatste ijstijd, 90 000 - 10 200 jaar geleden

Tegen het einde van het Weichseliën traden snel wisselend koude en warme perioden op. De koudere perioden gaven aanleiding tot de vorming van nieuwe, zogenaamde jonge dekzanden, de warmere perioden worden gekenmerkt door enige begroeiing, met name veengroei in de natte gebieden. Deze jonge dekzanden komen in het plangebied als koppen en lage ruggen voor.

Geomorfologie

Het bodemreliëf bepaalt de verschijningsvorm van de aardkorst.

In het relatief lage zandgebied van de IJsselvallei vallen de meestal weinig omvangrijke zwak golvende zandruggen en kopjes op. Globaal genomen lopen deze dekzandruggen in het plangebied zuidwest-noordoost. De kopjes en weinig omvangrijke zandruggen ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn-Deventer liggen op ongeveer 5 m boven N.A.P., ten zuiden van de spoorlijn op ongeveer 7 m boven N.A.P..

Het gebied bestaat echter overwegend uit een vlakte van uitgestoven laagten, waartussen beekdalbodems met een diepte van minder dan 5 m. In deze zeer ondiepe beekdalen lopen de reeds lang genormaliseerde Groote Wetering, Nieuwe Wetering, Gather Leygraaf en Apeldoornse Halve Wetering.

Nieuwe en Groote Wetering monden uit in het Toevoerkanaal, dat op de IJssel loost.

Het verhang in het plangebied loopt van zuid naar noord van circa 8 m boven N.A.P. in het Woudhuis naar circa 3 m boven N.A.P. over een afstand van ongeveer 7500 m. Van west naar oost is het verhang minder duidelijk door de geringe breedte van het plangebied.

Bodem - grondsoorten - grondwatertrappen

De vorming van de bovenste bodemlaag (tot hooguit 1 meter beneden het maaiveld) is in de loop van de tijd (beginnend circa 3 000 voor Christus), in toenemende mate onder invloed van de menselijke werkzaamheid ontstaan.

In het gebied zijn twee bodemtypen herkenbaar: de *veld- en laarpodzolgronden*, die in de dekzanden van de kopjes, de lage ruggen en enkele hoger gelegen vlakten zijn gevormd, en de daartussen gelegen *beekeerdgronden*, die de uitgestoven laagten met een zavel- of kleidek van 15 tot 40 cm dik opvullen, zie ook afbeelding 4.

De veldpodzolgronden liggen vrijwel uitsluitend ten zuiden van de spoorlijn Apeldoorn-Deventer; de laarpodzolgronden, behoudens een complex in het Woudhuis en een kleiner complex ten zuiden van de Zutphensestraat, ten noorden van de eerdergenoemde spoorlijn. De dekzanden van de hogere gronden zijn over kleine oppervlakten, die gedurende vele eeuwen zijn bewerkt en opgehoogd met plaggen en stalmest nabij de boerderijen omgevormd tot *hoge zwarte enkeerdgronden*. Deze gronden behoren tot de hoogste plangedeelten ten opzichte van N.A.P..

De lage ligging van de uitgestoven vlakten, waar het water stagneerde, gaf aanleiding tot tot veenafzetting en leidde tot de *moerige eerdgronden*. Deze gronden behoren tot de laagst gelegen gedeelten ten opzichte van N.A.P..

In het noordelijk plangebied liggen de *gooreerdgronden*, die sterk zijn verweven met de beekeerdgronden. Beide liggen eveneens op de uitgestoven laagten. De gooreerdgronden liggen over het algemeen iets hoger ten opzichte van N.A.P. dan de beekeerdgronden.

Verklaring:

veldpodzolgronden (kaarteenheden Hn21, Hn23 en Hn30)	: leemarm en zwak lemig fijn zand of lemig fijn zand, grondwatertrap VI (gemiddelde hoogste grondwaterstand 40-80 cm beneden maaiveld, gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 cm beneden maaiveld) en V (GHG minder dan 40 cm, GLG meer dan 120 cm beneden maaiveld)
laarpodzolgronden (cHn23 en cHn21)	: lemig fijn zand, mestdek 30-45 cm, grondwatertrap III (GHG minder dan 40 cm, GLG 80 - 120 cm beneden mv.) V en VI
beekeerdgronden (pZg23)	: lemig fijn zand, humusrijk tot weinig, grondwatertrap II (GHG minder dan 40 cm, GLG 50 - 80 cm beneden mv.) en III
hoge zwarte enkeerdgronden (zEz21 en zEZ23)	: lemig fijn zand, donkergrijze tot zwarte 60 à 100 cm dikke bovengrond, grondwatertrap IV (GHG meer dan 40 cm, GLG 80 - 120 cm beneden mv.)
moerige eerdgronden (vWz)	: moerige (veenachtige) bovengrond op zand, 25 cm kleiig veraard veen, grondwatertrap II
gooreerdgronden (pZn23)	: lemig fijn zand, matige tot zeer humeuze 20 à 40 cm dikke bovengrond, grondwatertrap II
moerige podzolgronden (vWpg)	: 15 à 25 cm zandig veen of weinig zand op matig humeus, overwegend leemarm, matig fijn zand overgaande in grindrijk matig fijn zand, grondwatertrap II.

3.2.3 De levende natuur (het biotisch milieu)

De ecologische karakteristiek van een gebied wordt voor een groot deel door de levensgemeenschappen van planten en dieren en de relatie tot de niet-levende natuur bepaald. Hierbij spelen de vegetatietypen door hun verscheidenheid in samenstelling naar soorten een belangrijke rol.

Het landgoed Het Woudhuis heeft zeer grote landschappelijke en natuurwaarde. Voor het gebied geldt een in 1977 opgesteld beheersplan, gebaseerd op een doelstelling, waarbinnen behoud en herstel van natuurwaarden een belangrijke plaats inneemt. Het beheersplan geeft tevens een indruk van de ecologie van het gebied.

De onderstaande gegevens zijn grotendeels aan dit rapport ontleend.

3.2.3.1 Het Woudhuis

Karakteristiek van het gebied

Het Woudhuis wordt grofweg gekarakteriseerd door een afwisseling van bossen, weiden en bouwlanden gelegen op armere en rijkere gronden; er zijn plaatsen waar het grondwater aan of nabij het maaiveld komt, en gedeelten die beduidend droger zijn.

Deze uitgangssituatie kan leiden tot een uiterst gevarieerde flora en fauna, en dit gaat voor het gebied als geheel ook zeker op. Toch is door de aanplant in het verleden van grote oppervlakten naalddhout op plaatsen waar van nature Beuken-Eikenbos voorkwam, een duidelijke nivellering opgetreden.

Van een rijke bosflora, die er geweest moet zijn, zijn nog slechts relictten over.

Vegetatie en flora

De flora van "Het Woudhuis" is te verdelen in een aantal hoofdgroepen, die karakteristiek zijn voor het verschil in grondsoort en waterhuishouding.

Climaxvegetaties (bossen)

In "Het Woudhuis" komen vier bosvormen voor (indeling Westhoff en Den Held: Plantengemeenschappen in Nederland) die als eindstadium van de successie mogen worden beschouwd, te weten:

- a. boom-, heester- en kruidensoorten uit het Eiken-Berkenbos op zandige arme bodems;
- b. soorten uit het Beuken-Eikenbos op de middelrijke bodems (vaak lemig zand);
- c. soorten uit het Elzen-Vogelkersverbond en zeer plaatselijk zelfs bronbossen en Eiken-Haagbeukenbos op de rijkere oostelijk gelegen gronden; de vochtigheidsgraad is hier hoog;
- d. soorten uit het Elzenbroekbos op de laagste venige plekken (ten westen en ten zuidoosten van boerderij bij "Het Spikker" ("De Woudhuizen")).

Vooraf de soorten uit de groepen b, c en d geven het object een hoge botanische waarde.

Ad a:

Het Eiken-Berkenbos wordt gekenmerkt door het optreden van bomen en struiken als zomereik, ruwe berk, grove den en lijsterbes. De karakteristieke ondergroei bestaat uit kamperfoelie, rode bosbes, blauwe bosbes, adelaarsvaren, bochtige smele en schapegras.

Ad b:

Het Beuken-Eikenbos vinden we op de matig voedselrijke niet te natte bodems. Behalve zomereik en lijsterbes domineren hier beuk, ratelpopulier en hazelaar. De ondergroei is soortenrijker dan die van het Eiken-Berkenbos. Genoemd kunnen worden klimop, kamperfoelie, veelbloemige salomonszegel, witte klaverzuring, dalkruid, bosanemoon (randen) en grootbloemige muur.

Ad c:

Op de nog rijkere, vochtige bodems groeit vooral een bostype behorende tot het Elzen-Vogelkersverbond.

Veel voorkomende bomen en struiken zijn inlandse vogelkers, rode kornoelje, gelderse roos, hazelaar, hondsroos, vlier, éénsteilige meidoorn, zwarte els en kardinaalsmuts. De ondergroei is zeer soortenrijk. Tot de meer karakteristieke soorten behoren mannetjesvaren, wijfjesvaren, bosanemoon, hop, muskuskruid, gulden boterbloem (zeer lokaal), bosandoorn, dagkoekoeksbloem, fluitekruid en robertskruid.

Ad d:

Op de laagste, enige plekken vinden we als climaxvegetatie het Elzenbroekbos. Onder een bladerdak van zwarte els en wilg groeien hier vochtminnende planten als gele lis, moerasvarren, hennegras, bitterzoet, zwarte bes, dotterbloem, moeraswalstro, moeraszegge, blaaszegge, ijle zegge, engelwortel, valeriaan en penningkruid.

Bovengenoemde climaxvegetaties komen niet overal in hun zuivere vorm voor. Vaak zijn er overgangsvormen of is er duidelijke verwantschap met andere typen.

Waar in het Beuken-Eikenbos is gekapt, of de stormen van 1972/1973 en 1976 zijn tekeer gegaan, ontstonden storingsvegetaties uit het Wilgenroosjesverbond.

Aanplant van niet-oorspronkelijke soorten ter plaatse van het potentiële Beuken-Eikenbos leidde tot degeneratie van dat bos; relictten als drienerfmuur, lelietje der dalen, dalkruid en veelbloemige salomonszegel zijn echter nog op vele plaatsen aanwezig.

Andere vegetaties

Op plaatsen waar het bereiken van het eindstadium systematisch is verhinderd in het verleden, zijn andere plantengemeenschappen ontstaan.

De meest rigoureuze verandering vond plaats op de akkers, waar jaarlijks grondbewerking en bemesting tot weinig interessante akkeronkruidengemeenschappen leidden.

Ook de graslanden konden zich door beweiding met rundvee niet ontwikkelen tot een climaxbos, terwijl door bemesting de aanwezige vegetatie grotendeels tot de beemdgras-raai-grasweide (*Poo-Lolietum*) behoort. Plaatselijk zijn invloeden van de fraai ontwikkelde kam-grasweide (*Lolio-Cynosuretum*) te bespeuren.

Door het bestaan van bouwland en weiland kan echter zijwaarts licht toetreden tot houtwallen en bosranden, die zich hierdoor vaak zeer interessant ontwikkelen. Er is dan ook sprake van sleedoornorde (*Prunetalia spinosae*); in vele gevallen blijken de meest door Westhoff genoemde kentaxa aanwezig. Kenmerkend is vaak de hop (*Humulus lupulus*), die hier weelderige sluiers vormt en de sleedoorn. In het oostelijk deel bevindt zich één dergelijke houtwal met langs de rand van een sloot een kruidachtige vegetatie die wordt gerangschikt onder het onderverbond van bittere veldkers (*Cardaminion*) en met name de kegelmosgemeenschap (*Pellio-Conocephaletum*). Deze gemeenschap wordt gekenmerkt door onder andere het zeldzame verspreidbladig goudveil en groot springzaad.

Ook de mosflora is interessant en soortenrijk en omvat enkele soorten die in Nederland zeldzaam zijn.

Eeuwenlange beweiding met schapen op de armste gronden heeft in het verleden geleid tot het ontstaan van droge en natte heiden. Ten zuiden van de Zutphensestraat is nog een restant, te rekenen tot het dopheideverbond (*Ericion tetralicis*). Na het stoppen van de beweiding vindt hier in snel tempo bosopslag plaats. Tussen de opslag bevinden zich nog struikhei, dophei, gagel, pijpestrootje en tormentil.

Jaarlijks maaien van de wegbermen (en afvoeren van het materiaal) heeft geleid tot soortenrijke begroeiingen, waarin onder andere de breedbladige wespenorchis, nagelkruid, bosanemoon en muskuskruid voorkomen.

Zowel het vijvertje bij de parkeerplaats als (plaatselijk) de oevers van de watergangen hebben een begroeiing die karakteristiek is voor het Rietverbond (*Phragmition*).

Fauna

Dankzij de rijke afwisseling in bodemtypen, vegetatietypen en waterhuishouding, vinden we in Het Woudhuis een soortenrijk dierenleven.

Zoogdieren:

Grotere zoogdieren, die het gebied bewonen zijn ree (circa 15 stuks), vos, bunzing, wezel, haas, konijn en eekhoorn. Kleinere zoogdieren die met zekerheid zijn waargenomen zijn egel, mol, rosse woelmuis, veldmuis en bosmuis. Bij de boerderijen ten slotte leven bruine rat en huismuis.

Vogels:

Een recente inventarisatie van de broedvogels van "Het Woudhuis" en naaste omgeving werd verricht door Vlottes (1979). Uit zijn broedvogellijst blijkt, dat het gebied zeer rijk is aan vogels. In totaal werden circa 60 broedvogels waargenomen. Het voorkeursbiotoop van deze soorten kan globaal worden verdeeld in de volgende categorieën:

Naalddhout:

Dit bestaat voor 90 % uit oud naalddhout. De percelen met grove den zijn dankzij de onderbegroeiing zeer rijk aan vogels. Een specifieke broedvogel is de kuifmees.

De percelen met lariks zijn arm aan soorten met als specifieke soort de vink. Ook de percelen met douglas zijn avifaunistisch arm met als karakteristieke soort het goudhaantje.

Aanplantingen van jong naaldhout zijn schaars. Voor veel vogels is deze biotoop interessant. Een specifieke vogel is de goudvink.

Loofhout:

Het aanwezige oude loofhout bestaat voornamelijk uit beuk, zomereik, populier en Amerikaanse eik. Het is erg belangrijk voor met name holenbroeders, zoals mezen, kauw, spreeuw, holenduif, grote bonte specht, kleine bonte specht, boomklever en gekraagde roodstaart.

Jong loofhout komt veel voor in de houtwallen en de voormalige hakhoutbosjes. Ze herbergen vaak een groot aantal broedvogels. Oude stobben in hakhoutbosjes vormen een ideale broedgelegenheid voor met name matkopmees en winterkoning.

Cultuurland:

Het cultuurland wordt tegenwoordig intensief gebruikt, waardoor het armer is aan vogels dan vroeger. Specifieke soorten zijn patrijs, veldleeuwerik, scholekster, graspieper, grutto en Kievit. Grutto en graspieper zijn behalve in een vochtig weidevogelgebied nabij de spoorlijn Apeldoorn - Deventer uit het gebied verdwenen. Vooral dit laatste gebied is van grote betekenis voor weidevogels i.h.a., die hier naar Oost-Veluws begrippen zeer grote dichtheden bereiken (naar onderzoeksgegevens van Regionale Milieuraad Oost-Veluwe).

Bij boerderijen vertoeven soorten als witte kwikstaart, spreeuw, huismus en boerenzwaluw. In knotwilgen in het cultuurland broedt lokaal de steenuil.

Aquatische fauna (hydrobiologie)

De poelen, die her en der in het bosgebied en cultuurland liggen, zijn vooral als ze niet te sterk beschaduwd zijn belangrijk als paarplaats voor amfibieën, zoals de bruine en groene kikker, de gewone pad, de kleine watersalamander en de grote watersalamander.

De greppels en sloten in het gebied vallen gedurende de zomer meestal droog. Vooral wanneer de cultuurdruk niet te groot is, kunnen ze interessante dieren bevatten. Specifieke soorten zijn de kever *Hydraena brittani* en de kokerjuffers *Trichostegia*, *Glyptotendipes* en *Limnephilus auricula*.

Ten noorden van "Het Spikker" loopt een beek door het gebied met een vrij goede waterkwaliteit. De watervoering is afhankelijk van het jaargetijde sterk wisselend. Vooral 's winters en in het voorjaar is de stroomsnelheid hoog, terwijl deze 's zomers nagenoeg weg kan vallen. Met name op de plaats, waar de beek het bosgebied doorsnijdt is het beekmilieu nog vrij gevarieerd met slib-, zand- en grindbanken, waarop lokaal takken en blad liggen. Een dergelijk beekmilieu is in Europa zeldzaam. Specifieke zeer zeldzame soorten zijn de bloedzuiger *Trocheta bykovskii* en de kokerjuffer *Ironoquia dubia*.

3.2.3.2 Het overige plangebied

Karakteristiek van het gebied

Het overige plangebied wordt gekarakteriseerd door een meer "open" landschapsstructuur dan in "Het Woudhuis".

Deze "open" structuur is grotendeels het resultaat van een agrarische ontwikkeling, waarbij in de loop van de tijd de omplantingen van enken, kampen en graslanden en de bossen zijn verdwenen. Een gering aantal landschapselementen van enige betekenis is gebleven. De inventarisatie daarvan is op afbeelding 9 aangegeven en in de bijbehorende tekst verwerkt (zie bijlage Inventarisatie landschapselementen).

Wel wordt de "open" landschapsstructuur deels verstoord door de lintbebouwingen ten behoeve van de intensieve veehouderij.

In grote lijnen heeft de inventarisatie geleid tot het onderscheiden van:

- .. bos van natuurwaarde (5.5, zie de bijlage Inventarisatie landschapselementen)
- .. houtwallen van landschappelijke waarde (4.8 - 5.1 - 4.9 - 3.5 - 1.3)
- .. houtwallen van natuurwetenschappelijke waarde (1.1 - 1.6 - 5.2)
- .. bomenrijen (overige nummering).

De solitaire bomen zijn niet geïnventariseerd.

Vergelijken we het kaartbeeld uit 1973 met het kaartbeeld uit 1847 en zelfs met topografische kaarten uit omstreeks 1900, dan heeft het gebied ook ecologisch aan betekenis ingeboet door:

- .. het verlies aan houtwallen en singels
- .. vergaande ontwatering
- .. verandering van kavelpatronen
- .. verandering van agrarisch gebruik (de hoge enken waren eertijds rogge-akkers, nu grasland of maisteelt)
- .. toename van allerhande bebouwing.

In het noordelijk plangebied bevinden zich echter nog wel een drietal gebieden die uit oogpunt van flora en fauna van grote betekenis zijn.

In de eerste plaats betreft dit een (kwel-)sloot aan de noordzijde van het plangebied nabij Werler. De sloot, liggende op een overgang (gradiënt) van moerige veengronden naar beek-eerdgronden, herbergt een groot aantal plantensoorten, die kenmerkend zijn voor een dergelijke situatie (kwel-indicatoren). Tevens is de rijkdom aan waterdieren zeer groot, waaronder soorten die in dergelijke wateren zeldzaam zijn.

Ten tweede betreft het hier houtwallen, houtsingels en sloten in een landschappelijk waardevol gebied zelve wordt gekenmerkt door een grote bodemdiversiteit. Op korte afstand worden ruggen met laarpodzolgronden en gooreerdgronden (enken) afgewisseld met dalvormige laagten met beek-eerdgronden (grasland). Deze diversiteit wordt weerspiegeld in de rijkdom aan bomen, struiken en kruiden in de aanwezige houtopstanden.

In vegetatiekundig opzicht zijn deze te rekenen tot het Beuken-Eikenbos (ruggen) en het Elzen-Vogelkersverbond (laagten).

Basisgegevens zijn gearchiveerd bij de Regionale Milieuraad Oost-Veluwe. In faunistisch opzicht zijn vooral de houtopstanden voor vogels van betekenis.

Ten derde is een gebied met belangrijke landschaps- en natuurwaarden aanwezig op terreinen —tussen de Drostendijk en de Terwoldseweg. Ook hier is de bodemdiversiteit groot. Het centrum van het gebied bestaat uit een dalvormige laagte met moerige veen- en beekgronden.

Deze laagte wigt uit tegen ruggen met drogere laarpodzol- en enkeerdgronden.

In de laagte bevindt zich een (kwel-)sloot. De karakteristieke vegetatie in en langs deze sloot, maar eveneens bepaalde delen van het drassige grasland is zeer duidelijk nog aanwezig. Gave voorbeelden van dit vegetatietype zijn vrij zeldzaam en daardoor waardevol. Het westelijk deel van dit plangebied is door zijn strokenverkaveling met Elzensingels op de perceelsranden van landschappelijke waarde. In faunistisch opzicht is, dit gebied eveneens waardevol met tamelijk zeldzame soorten (basisgegevens Regionale Milieuraad Oost-Veluwe).

Met name voor bovengenoemde gebieden wordt het van betekenis geacht de aangehaalde waarden zoveel mogelijk te behouden door het leggen van daartoe geeigende bestemmingen.

3.2.4 De antropogene ontwikkeling van het landschap

(zie ook afbeelding 5)

Hoewel de bewoning van de Veluwe tot ver in de prehistorie teruggaat, (circa 2200 voor Christus), is het niet waarschijnlijk dat een intensieve bebouwing van het plangebied in het verre, zo min als het nabije verleden heeft plaatsgevonden.

Het mag, op grond van de dikte van de enkeerdgronden (60 - 100 cm), worden verondersteld, dat de oude particuliere hoge enken vanaf circa 1000 jaar na Christus bewoond zijn geweest.

Dit geldt met name voor de boerderijen *Groot Woudhuis*, *Grote Geest*, *De Woudhuizen*, *'t Eenhoorn*, *Groot Lochem* (net buiten het plangebied, de enk ligt er binnen), *Koekoek*, *Boschgoed*, *De Kapel*, *Slijkhuis*, *De Erve*, *De Belt* en *Groot Warler*.

Deze boerderijen komen reeds op de topografische kaart van 1847 voor. De boerderijen waarvan de namen cursief zijn gezet, staan als zodanig en met name nog op de topografische kaart 1:25 000 van 1973 aangegeven.

De boerderijen De Belt en Groot Warler met de bijbehorende enken zijn daarentegen in het huidige landschapsbeeld niet meer herkenbaar.

Tussen de enken lagen de graslanden en de zogenaamde woeste gronden (droge en natte heidevelden). De enken en de graslanden waren omgeven door houtwallen (wildkering), singels, bomenrijen en bospartijen (geriefhout). Aldus was een duidelijk naar functies ingericht landschap aanwezig. Al naar gelang de behoefte werden de droge heidevelden in akkerland en naaldhoutbos, en de natte heidevelden in grasland omgezet. Dit proces voltrok zich in een steeds sneller tempo tussen 1847 en 1900.

De natuurlijke ontwatering van het gebied noordwaarts was in 1847 al gereguleerd. Met name de Kleine en Groote Wetering bestonden reeds als ontwateringskanalen.

Deze situatie van kleinschalig, veelzijdig gebruikt landschap, zette zich tot ongeveer het eind van de vorige eeuw voort.

Met de komst van de cultuurtechniek (ontwaterings-, drainage- en grondbewerkingsmethoden) en de kunstmest (circa 1890) werd het landschap van lieverlee naar maat (kavelpatronen) en schaal (verdwijnen van de begrenzingen zoals houtwallen en dergelijke) vergroot, en in een meer eenzijdig agrarisch gebruikt landschap omgezet.

Ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn-Deventer verdwenen de houtwallen, bospartijen, singels en bomenrijen. Van de houtopstanden zijn enkele restanten in het landschap over.

Vervolgens werd het grasland uitgebreid ten koste van het akkerland, hoewel in het laatste decennium door de ontwikkelingen in de rundveehouderij (maisteelt) weer meer akkerland verschijnt.

De bundeling van akkerland op de enken is grotendeels verdwenen. Enkele enken in "Het Woudhuis" en nabij de Koekoek zijn nog duidelijk in het landschap aan hun gebruik herkenbaar.

Ten zuiden van de spoorlijn is door het grootgrondbezit meer van de oorspronkelijke landschapsstructuur -enken- en kampenlandschap- behouden gebleven. De enkjes van Schuilenburg en Groot Woudhuis zijn evenwel niet goed meer in het landschap te herkennen.

3.2.5 De indeling van het landschap

3.2.5.1 (Afb. 5 en 6)

In de paragraaf over de antropogene ontwikkeling van het landschap is de indeling daarvan al een en ander gezegd.

De indeling van het landschap, zoals deze op de kaart van 1847 voorkomt, is in het zuidelijk gebied "Het Woudhuis" nog goed herkenbaar. In het deel van het plangebied ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn-Deventer is dit aanmerkelijk minder.

Het huidige landschap in het plangebied maakt deel uit van een groter geheel, een gebied van uitgestoven laagten, dat van de voet van de oostelijke stuwwal van de Veluwe tot aan het rivierkleigebied van de IJssel reikt. In deze laagten liggen noord-zuid-gerichte ruggen en kopjes, die niet door wind en water zijn geërodeerd. Het plangebied kent een hoger zuidelijk en een lager noordelijk gedeelte, hoewel in beide gebieden relatief hoger gelegen enken ten opzichte van de naaste omgeving voorkomen.

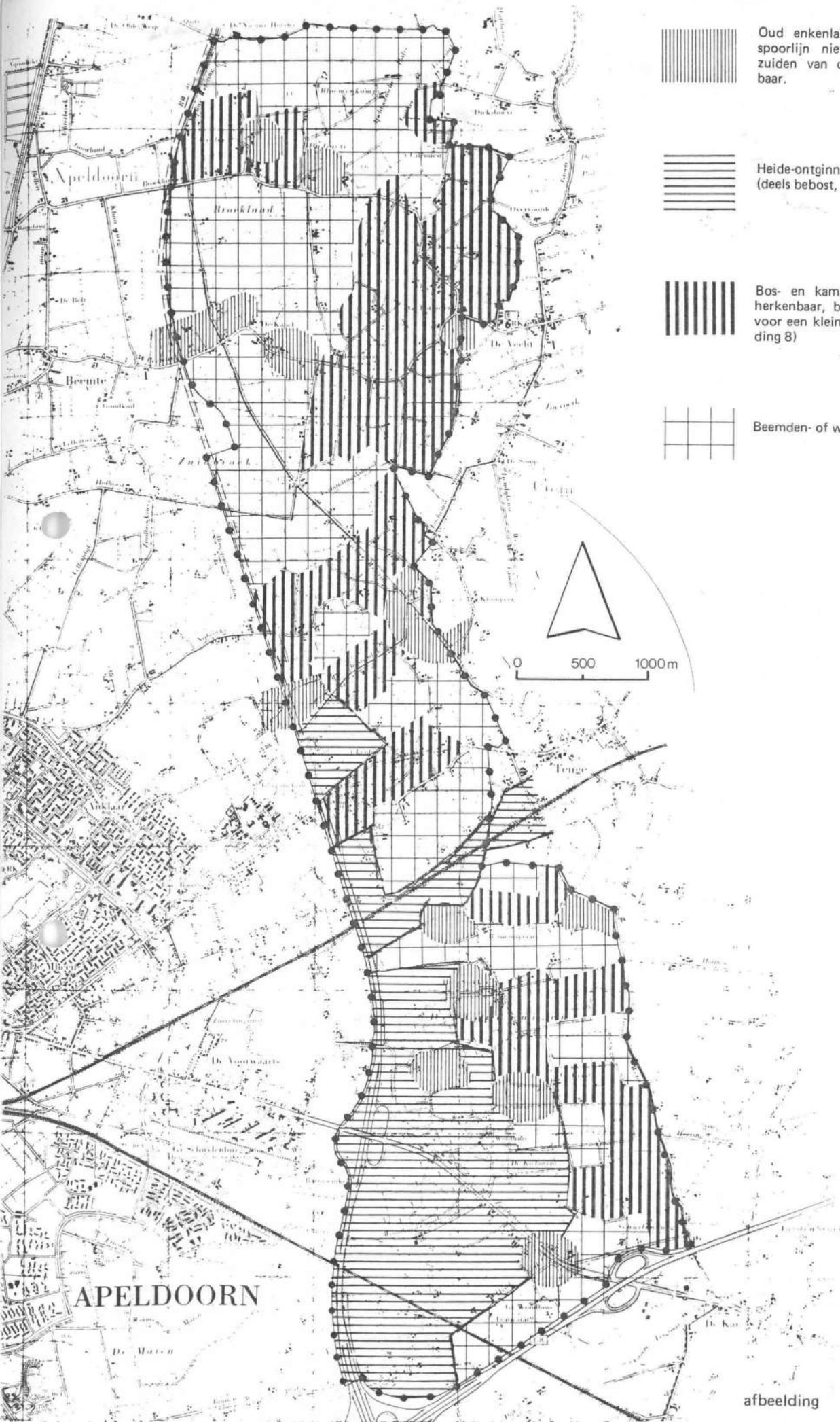
Bij de volgende beschrijving wordt in principe uitgegaan van het kaartbeeld uit 1847 in vergelijking met dat van 1973 en 1978.

Het *enkenlandschap* ligt voornamelijk langs de grens met de gemeente Voorst, uitstralend naar het westen naar Beemte-De Kapel, naar Daalhoeven, Groot Warler, De Belt en naar Ankelaar.

De enken van Groot Warler en De Belt, van de Kapel, Groot Lochem, Van Ankelaar, van de Vecht (even buiten de plangrens), van Het Woudhuis, Grote Geest en van Groot Woudhuis behoren tot het *oudere* enkenlandschap, waarvan de *particuliere* enk een vaststaand hoofdenkenmerk is. Onder particuliere enk wordt verstaan: het kleinschalig akkerland, dat bij één, hooguit twee boerderijen behoort.

Het tegen de enken aangelegen gebied is het kleinschalige *kampenlandschap*. Van de enken werd het gescheiden door bospartijen, houtwallen, singels en bomenrijen. Ook de kampen onderling werden door deze begrenzingen gescheiden. De kampen waren meestal in gebruik als grasland. Alleen in Het Woudhuis en voor een klein gedeelte benoorden de spoorlijn Apeldoorn - Deventer is dit kampenlandschap nog herkenbaar. Waar de goed herkenbare begrenzingen van het kampenlandschap wegvallen of uit een enkele bomenrij bestaan, is bij lager gelegen gronden sprake van het *beemdenlandschap*. Meestal worden de beemden door beken, door genormaliseerde waterlopen, of sloten en natte greppels van elkaar gescheiden.

Oud enkenlandschap, ten noorden van de spoorlijn niet meer goed herkenbaar, ten zuiden van de spoorlijn nog goed herkenbaar.

Heide-ontginningslandschap (deels bebost, deels weide)

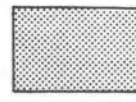
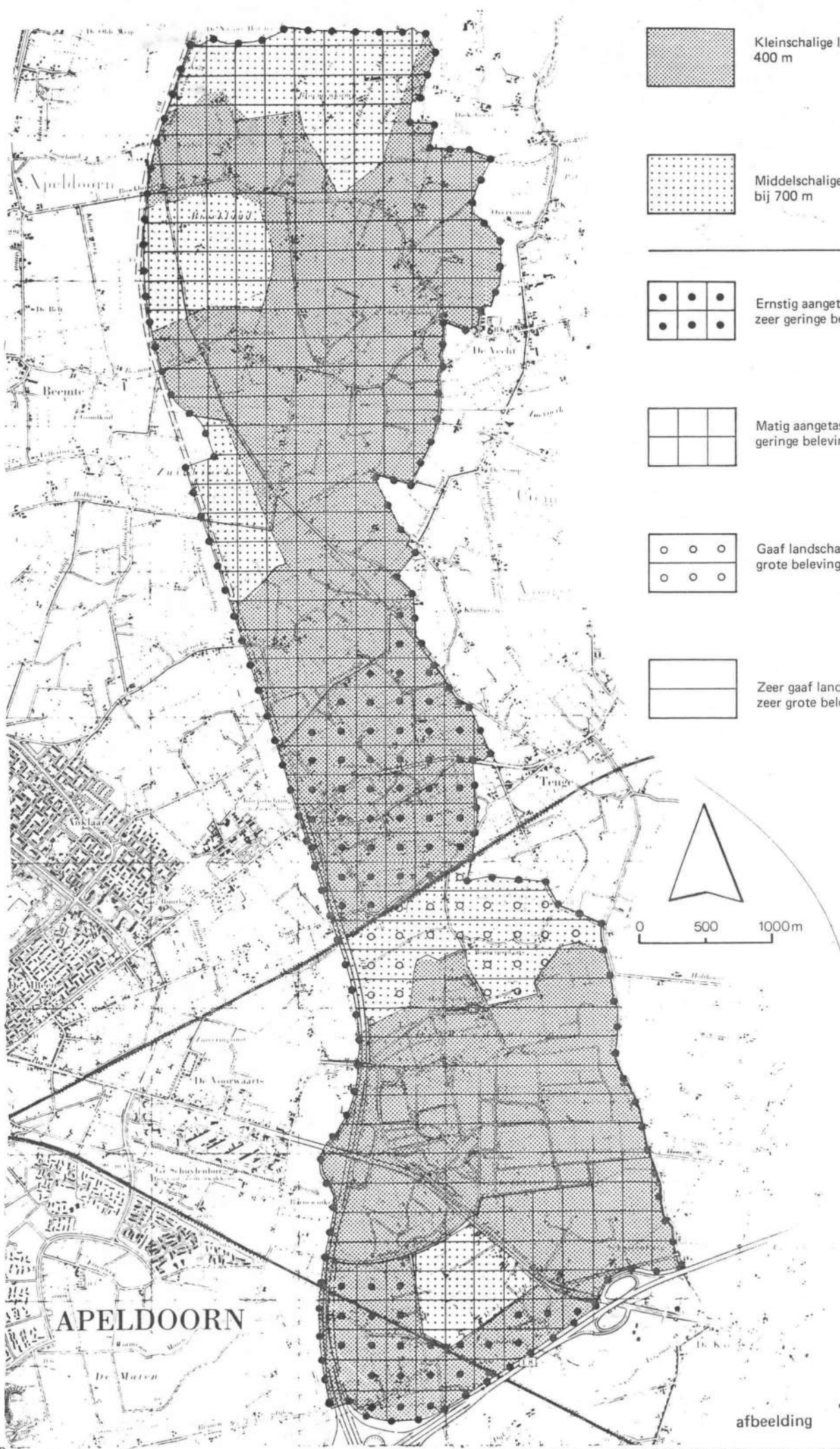
Bos- en kampenlandschap, niet meer goed herkenbaar, behoudens in Het Woudhuis en voor een klein gedeelte in zone B (zie afbeelding 8)

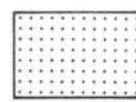
Beemden- of weidelandschap

afbeelding 6

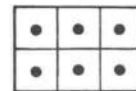
INDELING VAN HET LANDSCHAP

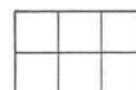
Kleinschalige landschapsruimten, circa 400 bij 400 m

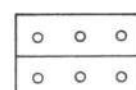
Middelschalige landschapsruimten, circa 700 bij 700 m

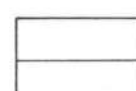
Ernstig aangetast landschapsbeeld
zeer geringe belevingswaarde

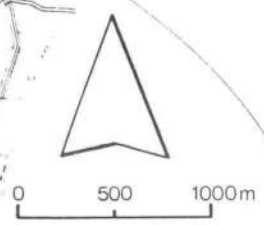
Matig aangetast landschapsbeeld
geringe belevingswaarde

Gaaf landschapsbeeld
grote belevingswaarde

Zeer gaaf landschapsbeeld
zeer grote belevingswaarde

APELDOORN

afbeelding 7

De laag gelegen beemden hebben een kavelpatroon, met een *korte stroken*-structuur. Een groot deel van het grasland en het akkerland ten zuiden van de spoorlijn behoort tot het *heide-ontginningenlandschap*. De oudere heide-ontginningen zijn daarbij goed herkenbaar aan het kavelpatroon, dat naar verhouding uit grotere percelen bestaat dan de *blokverkavelingen* van enken en kampen.

Van bovenstaande landschapsindeling is een aantal kenmerken nog aanwezig, zoals uit afbeelding 5 duidelijk blijkt.

Deze kenmerken zijn het duidelijkst nog aanwezig in Het Woudhuis. Anno 1983 is hier nog de landschapsstructuur als vanouds herkenbaar. Vervolgens zijn in het gebied tussen de Terwoldseweg en Beemterweg nog overblijfselen van het eens waardevolle landschap behouden. In het overige plangebied is deze structuur geheel verdwenen en hoogstens af te lezen aan kavelpatronen, wegen, waterlopen en de ligging van een enkele boerderij.

In het tweedimensionaal vlak wordt de indeling van het landschap niet alleen bepaald door de kavelpatronen, maar ook door de infrastructuur van wegen en waterlopen.

De bereikbaarheid van het gebied wordt gewaarborgd door de Rijkswegen A50 en A1, die aansluitingen hebben op de Zutphensestraat.

De ontsluiting van het gebied vindt van oudsher plaats vanuit het westen door de Terwoldseweg, de Drostendijk, de Beemterweg en de Broeklanderweg, die grotendeels de ruggen in het landschap en het oude kavelpatroon volgen.

De noord-zuid-verbindingen in het gebied zijn de Kraaienjagersweg en de Woudhuizerweg, die vermoedelijk van jongere datum zijn.

Op deze wegen sluiten alle eerdergenoemde oost-west-verbindingen aan.

De waterlopen in het gebied zijn vermoedelijk voor een deel oude genormaliseerde veenbeekjes en volgen over het algemeen de lager gelegen plangedeelten.

3.2.6 De visuele kenmerken van het plangebied

De visuele kenmerken van het plangebied worden bepaald door de maat en schaal van geheel of ten dele omsloten ruimten en hun onderlinge verhoudingen. De indruk die een ruimte in het landschap maakt, vloeit voort uit de aard van de begrenzingen, hun hoogte en hun inhoud.

Veel voorkomende ruimtevormende begrenzingen in het gebied zijn bosranden, houtwallen, houtsingels, bomenrijen en boomgroepen en silhouetten van agrarische (lint-)bebouwingen. Over het algemeen worden ruimten en hun begrenzingen waargenomen vanaf verkeerswegen, fiets- en voetpaden, die hoger dan wel lager of gelijk liggen met de naaste omgeving. Uitgaande van de maat (tweedimensionaal) van de geheel of ten dele omsloten ruimten, kunnen in het gebied worden waargenomen:

- .. kleinschalige (tot 400 bij 400 m) ruimten

- .. middelschalige (tot 700 bij 700 m) ruimten.

Grootschalige ruimten komen in het gebied niet voor.

De normering bij kleinschalig is het en detail kunnen onderscheiden van de "fijnkorrelige" onderdelen, waaruit de begrenzingen van de ruimten zijn opgebouwd, bijvoorbeeld: deuren, ramen, tuinhedden, heesters, afzonderlijke bomen, enz..

De normering bij middelschalig is het in grove trekken kunnen onderscheiden van de "grofkorrelige" onderdelen waaruit die begrenzingen zijn opgebouwd, bijvoorbeeld: behuizingen, schuren, loodsen, silo's, bosranden, houtwallen, houtsingels, bomenrijen, enz..

De normering bij grootschalig is, dat door de grote oppervlakten en daardoor ontstane afstanden weinig herkenbare begrenzingen (bijv. uitgestrekte weidegebieden) meer aanwezig zijn.

Op afbeelding 7 zijn de klein- en middelschalige ruimten aangegeven.

De belevingswaarde wordt globaal tevens bepaald aan de hand van beeldvormende elementen, -beeldragers- die in de begrenzingen van de ruimte of daarbinnen voorkomen.

Aangegeven zal worden welke beeldbouwende en/of beeldversturende aspecten het plangebied kent. Over het algemeen zijn de elementen die tot de beeldbouwende aspecten behoren de positieve "dragende" van het landschap met een hoge belevingswaarde.

Voor de volgende beschrijving wordt het plangebied opgedeeld in een *zuidelijk* deel tussen de spoorlijn Apeldoorn-Deventer en de Rijksweg A1, en in een *noordelijk* deel tussen de gemeentegrens met Vaassen en de spoorlijn Apeldoorn - Deventer.

Zuidelijk deel

Het kleinschalig landschapsgedeelte tussen de spoorlijn, de zuidelijke bosrand van Het Woudhuis en de Woudhuizermark is in visueel opzicht zeer aantrekkelijk door een zeer gaaf tot gaaf landschapsbeeld met de volgende elementen:

- .. veel hoger en lager gelegen terreingedeelten met ecologische belangrijke overgangszones
- .. veel gesloten bospartijen, bosranden, houtwallen en singels langs hoger gelegen akkers en lager gelegen weiden
- .. veel bomenrijen langs wegen, waarlangs enkele boerenbehuizingen met schuren, loodsen en ligboxenstallen staan
- .. de boerderijen aan de Woudhuizerweg (nrs. 64 en 71), die van architectonisch monumentale betekenis zijn.

Het plangedeelte heeft dan ook een zeer grote belevingswaarde door de vele beeldbouwende aspecten. Bovendien heeft dit gebied een goede opvangmogelijkheid voor extensieve dagrecreatie door de vele wandel- en fietspaden, die in dit bosrijke coulissenlandschap aanwezig zijn.

Het middel- tot kleinschalige gedeelte tussen de Woudhuizermark, de zuidelijke bosrand van Het Woudhuis en de Rijkswegen A50 en A1 is in visueel opzicht ernstig tot matig aangetast door:

- .. de agrarische lintbebouwingen van geringe architectonische betekenis, die deels ten dienste staan van de intensieve veehouderij. Deze bebouwing ligt voornamelijk ten zuidwesten van de Zutphensestraat
- .. de slechts ten dele gerealiseerde bebouwing en het parkeerterrein van een destijds voor overslag bedoeld bedrijf ten behoeve van de export van levend vee
- .. het P.G.E.M. onderstation en de uitstralende hoogspanningsleidingen
- .. de omlijsting door de hoger gelegen Rijkswegen A50 en A1, die een weinig fraaie coulisse voor dit gebied vormen.

De nog aanwezige beeldbouwende aspecten van dit landschap, zoals de lanen naar Groot Woudhuis en Oud Schuilenburg, bomenrijen en boomgroepen dienen te worden behouden en eventueel te worden aangevuld.

Het plangedeelte heeft echter door de vele beeldverstorende elementen zeer geringe tot geringe belevingswaarde en geen mogelijkheid tot het opvangen van recreanten door het ontbreken van voorzieningen. Voor de uitsplitsing van het gebied in klein- tot middelschalig en in ernstig tot matig aangetast landschapsbeeld, geeft afbeelding 7 nadere informatie.

Noordelijk deel

Het kleinschalige landschapsgedeelte tussen de spoorlijn en de Terwoldseweg is in visueel opzicht ernstig aangetast door:

- .. de agrarische lintbebouwing en verspreide agrarische bebouwingen in het landschap, die voornamelijk ten dienste staan van de intensieve veehouderij
- .. een autosleepbedrijf aan de Klaverweg

De enkele in dit landschap voorkomende bomenrijen, boomgroepen en verspreid staande bomen die met moeite in staat zijn het landschapsbeeld in positieve zin te beïnvloeden, dienen te worden behouden, en eventueel te worden uitgebreid.

Zeker dienen de enkele monumentale eiken te worden behouden. Het plangedeelte heeft door de vele beeldverstorende elementen zeer geringe belevingswaarde en geen opvangmogelijkheid voor recreanten door het ontbreken van voorzieningen. Wel schijnt het een "doortrek"-gebied te zijn voor recreanten uit Apeldoorn (fietsers) in de richting Teuge en Bussloo en Het Woudhuis. Als zodanig heeft het voor de dagrecreatie enige betekenis.

Het middel- tot kleinschalige plangedeelte tussen de Terwoldseweg en de noordelijke plangrens is in visueel opzicht matig aangetast door:

- .. de geconcentreerd langs de ontsluitingswegen liggende agrarische bebouwingen, die deels ten dienste staan van de intensieve veehouderij
- .. de hoogspanningsleiding die het gebied kruist.

Het landschap in dit plangedeelte kent nog een groot aantal beeldbouwende aspecten, zoals de restanten van de eertijds rijke beplanting van het enken/kampenlandschap ter weerszijden van de Beemterweg, tussen het Verbindingskanaal en de Nieuwe Wetering. Deze aanwezige elementen bieden aanknopingspunten tot een gedeeltelijk herstel.

Het plangedeelte heeft een geringe recreatieve belevingswaarde behouden.

Enige opvangmogelijkheid voor dagrecreanten ontbreekt in dit gebied.

3.2.7 Milieuhygiëne

Een onderzoek naar de aantasting van het natuurlijk milieu door bijvoorbeeld meststoffen (drijfmest), verontreiniging van het oppervlaktewater, enz., zou beperkingen kunnen opleggen aan de bezettingsdichtheid met agrarische bedrijven en hun verdere uitbouw.

Ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater valt uit het Jaarverslag 1979 van het Zuiveringsschap Veluwe het volgende op te maken.

Op basis van de zuurstofhuishouding van het bemonsterde oppervlaktewater is de kwaliteit van de Grote Wetering en het Verbindingskanaal goed te noemen.

De Nieuwe Wetering heeft een matige waterkwaliteit.

De situatie met betrekking tot het fosforgehalte (een indicatie voor de eutrofiëringsproblematiek) was in het zomer-halfjaar van 1979 zodanig dat het Verbindingskanaal niet voldeed aan de grenswaarde (0,3 mg totaal P/l) van het indicatief meerjarenprogramma.

Op het terrein van de voor de ruimtelijke ordening van belang zijnde regelingen op het gebied van milieubeheer is hier nog te noemen de luchtverontreiniging, dat wil zeggen stankhinder van intensieve veehouderijbedrijven.

Naar de huidige milieubelasting is met toepassing van de brochure "Veehouderij en Hinderwet" een onderzoek ingesteld. Daarbij is gebruik gemaakt van beschikbare gegevens omtrent de aantallen mestvarkens, enz. per bedrijf. Deze gegevens kunnen niet als volledig en geheel betrouwbaar worden beschouwd. Uit dit onderzoek blijkt, dat er niet of nauwelijks sprake is van probleemgebieden. Enerzijds komt dit door de in het algemeen geringe omvang van deze produktietak per bedrijf (100 tot 250 mestvarkens), anderzijds door de verspreide ligging van enkele grotere bedrijven (met bijvoorbeeld 800-1.100 mestvarkens), die zich bovendien niet in de onmiddellijke omgeving van de hindergevoelige objecten bevinden.

3.3 Landbouw

Het agrarisch bodemgebruik is door de eeuwen heen landschapbouwend geweest. Ook in het plangebied werd door het gestage werk van de boeren een rijk levend milieu geschapen. Het evenwichtige gemengde bedrijf -akkerbouw, grasland en heide- zorgde daarvoor.

Door het voortdurend toenemende gebruik in de laatste eeuw van kunstmest en de cultuurtechnieken en de opkomst in de laatste decennia van de intensieve veehouderij is de vroeger aanwezige harmonie van landbouw en landschap allengs verminderd. In bepaalde gedeelten van het plangebied is nu van een duidelijke disharmonie sprake.

Voor enkele plangedeelten (met name in zone B, afbeelding 8) is het echter nu nog mogelijk landschap en agrarisch gebruik harmonischer op elkaar af te stemmen. Dit zal moeten plaatsvinden door beïnvloeding van de ontwikkelingen in de landbouw.

Een onderzoek naar de volgende omstandigheden is daarvoor gewenst:

- .. type en aard van de bedrijven (akkerbouw, veeteelt, intensieve veehouderij en de mengvormen)
- .. bedrijfsgrootte (zowel naar bebouwing en grondoppervlakte als SBE's)
- .. vooruitzichten van de bedrijven (is de eigenaar full-time agrariër of heeft hij nevenfuncties, enz)
- .. welke bedrijven binnenkort worden beëindigd
- .. welke bedrijven zullen uitgroeien.

Ten aanzien van bovengenoemde aspecten zijn slechts globale gegevens beschikbaar die wel voor het noordelijk en het zuidelijk gebied afzonderlijk zijn te vermelden. Het Structuurschema voor de landinrichting geeft overigens voor het gehele gebied, als onderdeel van een groter gebied, aan, dat het bestaande agrarisch arbeidsinkomen gemiddeld zeer slecht is, evenals de werkomstandigheden in de landbouw.

Noordelijk gebied

In het gebied ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn - Deventer liggen 95 landbouwbedrijven. De gemiddelde bedrijfsgrootte van deze bedrijven bedraagt ca. 8,5 ha, waarvan 90 % in gebruik is als grasland en 10 % als bouwland.

De gemiddelde bedrijfsomvang van de bedrijven is 110 standaardbedrijfseenheden (SBE).

In dit gebied is de veehouderij de belangrijkste bedrijfstak. Naast melkvee komen er ook mestvarkens, fokvarkens, leghennen, slachtkuikens en mestkalveren voor.

Vrij veel bedrijven kennen een intensieve veehouderijtak van beperkte omvang.

Enkele bedrijven hebben zich (vrijwel) uitsluitend op deze vorm van landbouw gericht. Zo komen in dit deel van het plangebied blijkens recente inventarisatie een pluimveehouderij met circa 40 000 leghennen en enkele bedrijven met elk 800 tot 1100 mestvarkens voor.

In onderstaande tabel is het gemiddeld aantal dieren per bedrijf weergegeven.

	aantal bedrijven	gemiddeld aantal dieren per bedrijf
melkkoeien	67	21
mestvarkens	29	211
fokvarkens	30	38
leghennen	4	7677
mestkalveren	3	122

Zuidelijk gebied

In het gebied ten zuiden van de spoorlijn liggen 30 landbouwbedrijven. De gemiddelde bedrijfsgrootte bedraagt 14,23 ha, waarvan 87 % in gebruik is als grasland en 13 % als bouwland. De gemiddelde bedrijfsgrootte bedraagt 150 SBE.

Ook in dit gebied is de veehouderij een belangrijke bedrijfstak, hetgeen mag blijken uit de volgende tabel.

	aantal bedrijven	gemiddeld aantal dieren per bedrijf
melkkoeien	20	38
mestvarkens	9	167
fokvarkens	13	58
leghennen	5	3554

De bedrijven in dit deelgebied zijn gemiddeld belangrijk groter dan de bedrijven ten noorden van de spoorlijn. De melkveehouderij heeft op deze bedrijven een grote betekenis.

Een groot deel van de bedrijven heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling ondergaan. In de komende jaren zullen enkele bedrijven verder ontwikkelen en verwacht wordt dat enkele andere bedrijven worden beëindigd.

Samenvatting

Er bestaan enkele verschillen in de bedrijfsstructuur tussen de bedrijven ten noorden en ten zuiden van de spoorlijn. De bedrijven ten zuiden van de spoorlijn zijn belangrijk groter en hebben de afgelopen jaren een sterkere ontwikkeling ondergaan dan de bedrijven ten noorden van de spoorlijn.

Het merendeel van de bedrijven is gespecialiseerd in de veehouderijrichting. Naast de melkveehouderij levert ook de varkenshouderij een aanzienlijk aandeel in de dierlijke productie.

De op dit moment beschikbare informatie wijst in de richting van een verdere afname van het aantal bedrijven. Een vergelijking van de huidige situatie met de inventarisatie van het Landbouwschap uit 1976 toont een afname aan van circa 20 bedrijven, een proces dat zich naar verwachting zal voortzetten.

Van ongeveer de helft van de agrarische ondernemers in het plangebied is via de inspraak- en bezwarenprocedure een vrij nauwkeurig beeld verkregen van hun toekomstverwachtingen ten aanzien van de bedrijfsontwikkeling. Van de overige bedrijven zijn geen exacte bedrijfsgegevens beschikbaar over de mate waarin bedrijfsvergroting wordt gewenst dan wel bedrijfsbeëindiging wordt voorzien. Verwacht mag worden, dat nog enkele bedrijven in de komende jaren zullen worden beëindigd.

Kansen voor verbetering van de positie van de grondgebonden bedrijven zijn uitsluitend voorhanden indien deze bedrijven hun areaal kunnen vergroten via het ter beschikking krijgen van agrarische gronden, die vrijkomen door bedrijfsbeëindiging.

Gelet op het bovenstaande lijkt een bepaalde regeling voor, of het geheel uitsluiten van de nieuwvestiging van agrarische bedrijven de beste waarborg voor het voortbestaan van de reeds gevestigde bedrijven. Het Structuurschema voor de landinrichting geeft overigens ook aan, dat het gebied (op de langere termijn) in aanmerking komt voor maatregelen op het gebied van de herinrichting. Afhankelijk van de bovenbedoelde spontane ontwikkeling van de individuele bedrijven kan dan worden bekeken of dit inderdaad nog gewenst wordt geacht.

3.4 Waardering van het plangebied

(Afbeelding 8).

Bij de waardering en indeling in zones van het plangebied is uitgegaan van de gegevens uit voorgaande paragrafen. Hierbij zijn zoveel mogelijk de afzonderlijke gegevens van het a-biotisch milieu, het biotisch milieu, de antropogene ontwikkeling van het landschap, de indeling van het landschap, de visuele kenmerken en de landbouw onderzocht en met elkaar in vergelijking gebracht. De bedoeling van dit onderzoek en vergelijking is te komen tot een indeling in zones, waarmee een verantwoord leggen van bestemmingen die een harmonische ontwikkeling van het plangebied beogen, wordt bereikt.

Het in evenwicht brengen van de uitkomsten van het onderzoek naar het agrarisch bodemgebruik met die naar het biotisch milieu zal daarbij in het middelpunt staan.

Zone A

Binnen het a-biotisch milieu is het patroon van grondsoorten nog ongestoord aanwezig, evenals de bijbehorende grondwatertrappen en niveauverschillen, hoewel in de loop der tijd door een steeds verdergaande waterbeheersing in het algemeen enige nivellering van de grondwatertrappen mag worden aangenomen. Belangrijke plangedeelten bevinden zich in Het Woudhuis alwaar een complex van meerdere hoge enken met grondwatertrap VI, nog steeds als akkerbouwgebied in gebruik is.

De vorming van hoge zwarte enkeerdgronden kan hier in een natuurlijk milieu ongestoord doorgaan, mits met normale stalmest wordt gewerkt.

In dit gebied liggen grote complexen beekerdgronden, iets minder uitgebreide veldpodzol- en laarpodzolgronden, die van oudsher als grasland in gebruik waren, of voor de aanplant van loofbos dienden. Bij toename van de intensieve veehouderij kunnen en zullen deze gronden wisselend tot akkerland ten behoeve van de maisteelt worden gescheurd. Dat veldpodzolgronden met een gemiddeld hoogste grondwaterstand van 40 - 80 cm beneden maaiveld als akkerland worden gebruikt is in overeenstemming met hun gesteldheid en is in het gebied aanwijsbaar. In de noordwesthoek liggen op laag gelegen plekken twee kleine complexen moerige podzolgronden met grondwatertrap II, die ornithologisch van betekenis zijn.

Tussen het biotisch milieu en het a-biotisch milieu is in het gebied Het Woudhuis nog een duidelijke samenhang aanwezig.

Bebossingen en houtwallen liggen overwegend op de veldpodzolgronden en de laarpodzolgronden met grondwatertrappen VI en V, welke laatste vrij hoge grondwaterstanden kent tot minder dan 40 cm beneden maaiveld. Deze gemiddeld hoogste grondwaterstanden geven vaak aanleiding tot een rijk biotisch milieu.

Singels, bomenrijen en kleinere bospartijen bestaande uit loofhout, liggen meestentijds op de beekerdgronden aan de oostzijde van Het Woudhuis langs de Groote Wetering en andere smallere waterlopen. Het gaat hier om grondwatertrap III, waardoor een vrij nat milieu ontstaat met veel kansen voor een gevarieerde flora en fauna.

De waterbeheersing van het gebied vindt plaats via een fijn vertakt net van waterlopen, sloten en greppels die uitmonden in de Groote Wetering.

Hoewel de niveauverschillen in het gebied over korte afstand gering zijn, geven zij toch aanleiding, tezamen met de gevarieerde grondsoorten en grondwatertrappen, tot belangwekkende gradiënten en micromilieus voor diverse vegetatietypen. Uit het recente beheersplan blijkt inderdaad een belangwekkend aantal vegetatietypen aanwezig te zijn.

Een en ander is ook voor een groot deel nog in overeenstemming met het kaartbeeld uit 1847 en het daarbij behorend levend milieu.

De antropogene ontwikkeling van het gebied heeft in deze zone dus geleid tot een handhaving in hoofdlijnen van het eerdergenoemde kaartbeeld. Wel is door ontginning van de hoger gelegen heidevelden -eind vorige eeuw begin deze eeuw- naaldboutbos aan het totale bosareaal toegevoegd. Hetgeen enerzijds zal hebben geleid tot verarming ten opzichte van het aantal eertijds bestaande vegetatietypen van de drogere heide, en anderzijds tot de vestiging van andersoortige planten en dieren. Ten aanzien van de kavelpatronen worden onderscheiden: de blokverkavelingen van de enken en de kampen, verkavelingen (grotere kavels) van de jonge heide-ontginningen waarop nu naaldboutbossen en grasland voorkomen, en de meer strookvormige kavels van het beemdenlandschap naar de Groote Wetering.

Ook dit kavelpatroon is nog steeds in overeenstemming met het patroon van grondsoorten, grondwatertrappen en niveauverschillen. Deze patronen worden versterkt door de begrenzingen, zoals bospartijen (groot en klein), houtwallen, singels en bomenrijen, die in het gebied nog volop aanwezig zijn. De structuur van het gebied blijft daardoor bijzonder duidelijk, nog afgezien van het feit, dat deze begrenzingen in combinatie met het natuurkundig milieu belangrijke plaatsen voor vele vegetatietypen zijn, zoals deze in het beheersplan worden genoemd.

Hand in hand gaan hiermee de visuele kenmerken van het kleinschalig landschap, waardoor een zeer gaaf en aantrekkelijk landschap met een zeer grote belevingswaarde ontstaat. Hieraan wordt in niet geringe mate bijgedragen door de logische ligging in het gebied van een aantal boerderijen, tussen hoog gelegen enken en laag gelegen beemden. Enkele zijn van architectonisch monumentale betekenis.

Het noordelijk en zuidelijk gedeelte van deze zone hebben een bufferfunctie. Het noordelijk gedeelte vertoont een gaaf landschapsbeeld met een grote belevingswaarde, het zuidelijk gedeelte wordt sterk beïnvloed door de Rijksweg A1, de Zutphensestraat en op- en afritten, waardoor een matig aangetast landschapsbeeld met een geringe belevingswaarde ontstaat.

Het gebied kan in algemene zin als een goed landbouwgebied worden gekwalificeerd. Dat neemt niet weg dat de agrarische functie van dit gebied moet zijn afgestemd op de overige aanwezige functies en waarden.

Samenvatting en conclusies

- .. Uniek gebied, waarin het a-biotisch milieu aanleiding geeft tot een rijke schakering van vegetatietypen, waarin het kavelpatroon van enken, kampen, beemden en heide-ontginningen is behouden en duidelijk gekaderd.
- .. Door de begrenzingen is een zeer gaaf en aantrekkelijk landschapsbeeld ontstaan van kleinschalige ruimten, omgeven door bossen, houtwallen, singels, bomenrijen, groepen bomen en boerderijen met een grote belevingswaarde voor de bezoekers van het gebied.
- .. Het opgestelde beheersplan voor Het Woudhuis geeft een goede voorwaarde voor een passend beheer van het biotisch milieu, waarbij het agrarisch bodemgebruik zoveel mogelijk in positieve zin wordt betrokken.
- .. De kwetsbaarheid van een dergelijk gebied met betrekking tot de milieuhygiëne is groot en ook het recreatief gebruik zal nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden (druk van Apeldoorn en naaste omgeving).

Op grond van de vorenstaande betekenissen moet dit plangedeelte worden beschouwd als een actueel en potentieel landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevol gebied met agrarisch gebruik, er van uitgaande dat het huidige agrarische gebruik zich niet veel verder zal ontwikkelen in de richting van overwegend intensieve veehouderij.

De maatregelen tot behoud en beheer waarin het beheersplan voor Het Woudhuis voorziet, moeten ter handhaving en versterking van de aanwezige waarden ook doelgericht worden uitgevoerd. Het recreatief gebruik dient hieraan ondergeschikt te zijn.

Zone B

Binnen het a-biotisch milieu is het patroon van grondsoorten nog ongestoord aanwezig, evenals de bijbehorende grondwatertrappen en niveauverschillen. Het gebied kent een sterke mate van afwisseling van -hoogst gelegen- enkeerdgronden, (grondwatertrap VI) en laarpodzolgronden, (grondwatertrappen III en VI) enerzijds met de laagst gelegen moerige eerdgronden, (grondwatertrap II) en beekerdgronden (grondwatertrappen II, III en V) en gooreerdgronden, (grondwatertrap VI), anderzijds.

Tezamen met de geringe niveauverschillen ontstaan interessante micromilieu's -"gradiënten"- ten behoeve van flora en fauna.

De enkeerdgronden zijn grotendeels als grasland in gebruik en slechts deels benut als akkerland. Daarbij is het akkerland dat eertijds in complexen bijeen lag "uiteengedreven" en doorspekt geraakt met graslandpercelen. Dit geldt niet voor de moerige eerdgronden, die uitsluitend als grasland in gebruik waren en nog zijn.

Beekeerd- en gooreerdgronden zijn eveneens wisselend in gebruik als akker en grasland.

Om alle grasland eventueel bij toerbeurt als akkerland te kunnen gebruiken zal een steeds verdergaande ontwatering noodzakelijk zijn. De infrastructuur, het Verbindingskanaal en de Nieuwe Wetering zijn voor een verdergaande ontwatering belangrijke aanknopingspunten. Een en ander heeft dan kwalijke gevolgen voor die vegetatietypen die van een nat milieu afhankelijk zijn.

Van enige samenhang tussen bodem, grondwatertrappen en niveauverschillen en de daarop te verwachten oorspronkelijke vegetatietypen is weinig meer te herkennen. Nader onderzoek is hier op haar plaats.

Wellicht kunnen nog bepaalde vegetatietypen worden waargenomen ter plaatse van houtsingels, in restanten van bosjes, langs bomenrijen, langs wegen, sloot- en greppelkanten.

In het gebied is nog iets van de oorspronkelijke structuur van het landschap behouden door eerdergenoemde houtsingels en bomenrijen, althans in vergelijk met het kaartbeeld uit 1847.

De antropogene ontwikkeling van het landschap heeft niet geleid tot handhaving van het oorspronkelijke kleinschalige landschapsbeeld, maar tot een voortdurende verarming van dat beeld en het biotisch milieu. Met name door het steeds verder inwisselen van de gesloten structuur van het enken- en kampenlandschap voor een meer open structuur, waarin een groot deel van de eens ruimtebegrenzende elementen zijn weggefallen en vervangen door reeksen gebouwen ten behoeve van de intensieve veehouderij. De vele gebouwen met, maar veelal zonder erfbeplantingen geven in dit opzicht een nieuwe, minder gewenste, klein- tot middelschaligheid aan het gebied.

De enkele gesloten houtsingels, voornamelijk tussen Verbindingskanaal, Groot Pothoven en De Kapel wijzen nog op de hoger gelegen enken en kampen; de bomenrijen op de lager gelegen graslanden.

De indeling van het landschap, met name de blokverkaveling van de hoger gelegen enken en kampen, en de meer strooksgewijze kavelvorm van de broeklanden, laten nog een goed herkenbaar (landschaps-)patroon zien.

Dit kavelpatroon is in overeenstemming met niveauverschillen, grondsoorten en grondwatertrappen. De visuele driedimensionale kenmerken, hoewel veel zwakker dan in zone A, bestaan uit eerdergenoemde spaarzame houtsingels en bomenrijen langs de kavelgrenzen, met name ten noorden van Boschgoed en in de noordhoek, gevormd door Nieuwe Wetering en Verbindingskanaal.

Het gebied heeft een geringe belevingswaarde door de toch wel vergaande aantasting van het enken- en kampenlandschap. Door bepaalde beheersmaatregelen (aanlegvergunningen), bijvoorbeeld door toepassing van een "Veiligstellingsplan" (provinciaal plan ter handhaving van kleine landschappelijke elementen), zouden bepaalde gedeelten van deze zone kunnen worden hersteld met behoud van de agrarische betekenis.

Samenvatting en conclusies

- .. Een gebied, waarin de sterke mate van verwevenheid van grondsoorten, grondwatertrappen en niveauverschillen aanleiding zou kunnen geven tot een rijk geschakeerde levende natuur. De verarming van de landschappelijke infrastructuur door verwijdering van hak-houtsingels, bomenrijen en boomgroepen is daarmee niet in overeenstemming.
- .. De resterende houtsingels en het kavelpatroon bieden evenwel nog zoveel aantrekkelijke potentiële mogelijkheden en aanknopingspunten, dat herstel van landschapsgedeelten via een zogenaamd Veiligstellingsplan zou kunnen worden overwogen.
- .. De kleinschaligheid van het landschap wordt nu voornamelijk veroorzaakt door reeksen lintbebouwingen bestaande uit gebouwen voor de intensieve veehouderij en bijbehorende beplantingen. Beperking van deze bebouwing tot de bestaande, en eventuele vernieuwing daarvan zou kunnen worden overwogen. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven zou niet meer mogelijk moeten zijn uit hoofde van een gunstig gezind milieubeheer, behoud en herstel van het landschap.

- .. De positieve visuele kenmerken van het gebied bestaan uit de resterende houtsingels c.a.;

deze zijn echter te gering naar kwantiteit om een aantrekkelijk recreatief landschap te vormen. Het landschapsbeeld is matig aangetast door te grote oppervlakten aan bedrijfsbebouwing. De belevingswaarde wordt dan ook als gering beschouwd.

Op grond van de vorenstaande betekenissen kan dit plangedeelte worden getypeerd als agrarisch gebied met waardevolle landschappelijke elementen, waarbij het huidige agrarisch gebruik kan worden gecontinueerd, maar zonder nieuwe vestigingen van agrarische bedrijven, met name in de sector van de intensieve veehouderij.

Zone C

Binnen het a-biotisch milieu is het patroon van grondsoorten nog ongestoord aanwezig evenals de bijbehorende grondwatertrappen en niveauverschillen.

Temidden van de beekerdgronden, grondwatertrap III, liggen als twee eilanden de enkeleerdgronden met grondwatertrap VI van voorheen de boerderijen Groot Warler, De Belt en De Erve.

Een complex moerige eerdgronden met grondwatertrap II ligt in de zuidwesthoek van het gebied en een complex gooreerdgronden in de zuidoosthoek met grondwatertrap VI.

De verwevenheid van grondsoorten en grondwatertrappen is minder groot dan in de zones A en B. De onderlinge niveauverschillen tussen de verschillende complexen zijn gering. Er zijn minder overgangszones (gradiënten) te verwachten waardoor de mogelijkheden voor een gevarieerde levende natuur minder duidelijk aanwezig zijn.

De enkeleerdgronden zijn in vergelijking met de kaart uit 1846 vrijwel geheel tot grasland omgevormd. De moerige eerdgronden, de beek- en gooreerdgronden waren en zijn grotendeels grasland al is er de neiging ten behoeve van de maisteelt steeds meer percelen tot akkerland te scheuren.

Ook hier zal de neiging bestaan steeds dieper te ontwateren ten gunste van droger grasland en de maisteelt. Een passende infrastructuur, met name de waterlopen Nieuwe Wetering, Apeldoornse Wetering en Gather Leygraaf, is daartoe aanwezig. Een en ander betekent dat de verschillen tussen droog en nat dan geringer worden, en daarmee de uniformiteit van het milieu zal toenemen.

De eertijds overvloedige aanwezigheid van houtsingels in het midden en langs de oostzijde van het gebied, is, tot op een enkel restant na, steeds meer afgenomen.

Langs enkele kavelgrenzen komen in de nattere gedeelten nog overgebleven bomenrijen voor.

De antropogene ontwikkeling van het landschap heeft dan ook geleid tot een volledige verdwijning van het oorspronkelijke kleinschalige landschapsbeeld, hoewel het kavelpatroon van blok- en strokenverkaveling van respectievelijk de hoger en lager gelegen gronden grotendeels gehandhaafd is gebleven.

De kenmerken van het plangebied zijn die van een klein- en middelschalig landschap. Het kleinschalige landschap, eertijds bepaald door houtsingels, enz., wordt nu overheerst door lintbebouwingen, die grotendeels uit agrarische bedrijven ten behoeve van de intensieve veehouderij bestaan. Alleen de Nieuwe Hofstee vormt met haar recent aangelegde bebouwingen een nieuw "groen" steunpunt in het landschap.

Verder vormen spaarzame boombeplantingen langs wegen en op erven magere restanten van hetgeen eens een rijk gevarieerd landschap was. De belevingswaarde van dit landschap is door het matig aangetast landschapsbeeld gering.

Samenvatting en conclusies

- .. Een gebied met een mindere verwevenheid van grondsoorten en watertrappen, waarbij enigszins aanwijsbare niveauverschillen om en nabij de oude enk van Groot Warler voorkomen. Het patroon van grondsoorten en grondwatertrappen is echter nauwelijks meer herkenbaar aan het agrarisch bodemgebruik.
- .. Hoewel het kavelpatroon nog duidelijk aanwezig is, zijn de oorspronkelijke begrenzingen geheel verdwenen, en vervangen door agrarische lintbebouwingen. Hierdoor is een ernstig aangetast landschap ontstaan, dat een zeer geringe belevingswaarde heeft.
- .. Het gebied heeft een meer open karakter dan de gebieden onder zone A en B.
- .. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven zou op bepaalde plaatsen uit landschappelijk oogpunt kunnen worden toegestaan. Uit landbouwsstructurele overwegingen verdient het echter geen aanbeveling deze mogelijkheid op te nemen.

Op grond van het bovenstaande kan dit plangedeelte worden getypeerd als overwegend agrarisch gebied met weinig waardevolle landschappelijke elementen.

Hierbij wordt het huidige gebruik gecontinueerd en zou nieuwvestiging van agrarische bedrijven alleen mogelijk zijn onder voorwaarde dat de milieuhygiëne en het landschapsbeeld (erfplantingen) niet verder worden aangetast. De situatie van de landbouw in dit gebied en de daarin te verwachten ontwikkelingen geven echter geen aanleiding om nieuwvestiging mogelijk te maken.

Zone D1

Binnen het a-biotisch milieu is het patroon van grondsoorten nog vrijwel ongestoord aanwezig evenals de bijbehorende grondwatertrappen en minimale niveauverschillen. Alleen in de noordoosthoek komt een kleine oppervlakte iets hoger gelegen enkeerdgronden voor. Voor het overige bestaat het gebied uit complexen laarpodzol- en een complex veldpodzolgronden met grondwatertrap V.

Deze worden van elkaar gescheiden door smalle stroken beekeerdgronden met grondwatertrap III en een klein gedeelte met grondwatertrap II. De infrastructuur van de waterlopen Groote en Kleine Wetering en de nevenlopen duiden op een goede waterbeheersing van het gebied die ten gunste van de landbouw werkt, maar meestal ten nadele van de levende natuur.

Uit hoofde van de bodemkundige gesteldheid zou een rijke variatie binnen de levende natuur kunnen worden verwacht, ware het niet dat de niveauverschillen tussen hoog en laag, en dus van droog naar nat gering zijn. Veel karakteristieke overgangszones mogen dus niet worden verwacht.

De antropogene ontwikkeling van het landschap heeft geleid tot een grillig patroon van akker- en grasland. De akkers liggen verspreid in het gebied zonder relatie met het bodemreliëf en het patroon van grondsoorten.

Uit het kaartbeeld van 1846 blijkt evenwel dat akker- en grasland elk voor zich meer in complexen waren geconcentreerd op de daarvoor meest geëigende grondsoorten. Het akkerland lag langs de Deventerweg en Drostendijk, de nattere graslanden bevonden zich er tussen.

Hoewel deze akkercomplexen van jongere datum zijn dan de enken op de enkeerdgronden waren zij, evenals de kampen, omplant.

Door het successievelijk verwijderen van de houtsingels en bomenrijen is alleen nog het kavelpatroon gebleven. Hieraan is het gebied nog min of meer herkenbaar.

Door de gemiddeld geringe bedrijfsgrootte -circa 7 ha per bedrijf- is het gebied ontwikkeld ten gunste van de intensieve veehouderij.

In het gebied is dan ook een groot aantal ligboxenstallen in groepen en lintbebouwingen aanwezig. Hierdoor ontstaat weliswaar een kleinschalig landschap, maar wordt het landschapsbeeld in visueel opzicht ernstig aangetast. De vele verspreide akkers wijzen op maisteelt, een gevolg van de ontwikkelingen in de rundveehouderij.

De visuele kenmerken van het landschap, eens door omplante enken en kampen bepaald, zijn nu grotendeels verdwenen.

De recreatieve betekenis is alleen van belang als doortrekgebied voor de stedelijke recreant uit Apeldoorn in de richting Teuge, Bussloo en Het Woudhuis.

Samenvatting en conclusies

.. Een gebied waarin de relatie tussen grondsoorten, grondwatertrappen en het bodemgebruik nauwelijks meer aanwezig is.

.. Hoewel het kavelpatroon nog duidelijk aanwijsbaar is, zijn de oorspronkelijke begrenzingen geheel verdwenen en vervangen door een net van lintbebouwingen bestaande uit agrarische bedrijven, voornamelijk ten behoeve van de intensieve veehouderij. Hierdoor is een ernstig aangetast landschap ontstaan, dat geen belevingswaarde meer heeft.

X .. Door de "overvuldheid" van het gebied is het toestaan van nieuwe vestigingen in verband met onder andere milieuhygiënische aspecten zeer problematisch.

Op grond van genoemde betekenissen wordt dit plangedeelte getypeerd als overwegend agrarisch gebied met zeer weinig landschappelijke elementen en enig recreatief gebruik.

Hierbij wordt het huidige gebruik gecontinueerd, is nieuwvestiging niet wenselijk in verband met de overvuldheid van het gebied en de verdergaande aantasting van het natuurlijk milieu. De belevingswaarde van het gebied is zeer gering.

Zone D2

Binnen het natuurkundig milieu is het patroon van grondsoorten en de bijbehorende grondwatertrappen nog vrijwel ongestoord aanwezig. Dit geldt ook voor de geringe niveauverschillen binnen het gebied.

Rond de kleine enk van Groot Woudhuis liggen beekeerdgronden met grondwatertrap III, die tegelijkertijd de scheiding met de veldpodzolgronden vormen. De ontwatering van het gebied wordt via de Groote Wetering geregeld. Door het gebrek aan niveauverschillen en een vrij egaal grondwatertrappenbeeld, zijn weinig overgangszones in het gebied herkenbaar. De antropogene ontwikkeling van het landschap heeft geleid tot een vrij regelmatig kavelpatroon, waaraan het oorspronkelijk gebruik, kaart 1847, nauwelijks meer valt af te lezen. Met name is de kleine oude enk van Groot Woudhuis nu geheel tot grasland geworden en zijn de houtwallen, bospartijen en heidevelden verdwenen en eveneens als grasland in gebruik.

Door de geringe oppervlakte aan kavels per bedrijf is het gebied voor een groot deel in gebruik ten behoeve van de intensieve veehouderij.

Daarbij komt het oneigenlijk gebruik van de agrarische gronden voor instellingen (P.G.E.M.) en niet-agrarische bedrijven (bufferstation).

De visuele kenmerken van het landschap, eens bepaald door de hoog gelegen enk, de omringende kampen en beemden en het westelijk gelegen heideveld, zijn geheel verdwenen of ernstig aangetast. Het gebied heeft dan ook een zeer geringe belevingswaarde.

Samenvatting en conclusies

- .. Een gebied waarin de relatie tussen grondsoorten, grondwatertrappen en het bodemgebruik nog aanwezig is.
- .. Aan het kavelpatroon is het oorspronkelijke gebruik niet of nauwelijks meer afleesbaar.
- .. Door de aanwezigheid van niet-grondgebonden instellingen, onderstation en bedrijven voor de intensieve veehouderij is het gebied overvuld en is het landschapsbeeld ernstig aangetast.
- .. De belevingswaarde van het landschap is dan ook zeer gering.
- .. Door de overvuldheid van het gebied met bebouwingen t.b.v. de intensieve veehouderij en anderszins is het toestaan van nieuwe vestigingen, mede uit hoofde van de milieuhygiene, zeer problematisch.

Op grond van genoemde betekenissen wordt dit plangedeelte getypeerd als overwegend agrarisch gebied met zeer weinig waardevolle landschappelijke elementen.

Hierbij wordt het huidige gebruik gecontinueerd. Nieuwvestiging is niet wenselijk in verband met de overvuldheid van het gebied, de verdergaande aantasting van het milieu, en de daardoor zeer geringe tot geringe belevingswaarde.

3.5 Wonen

3.5.1 Inleiding

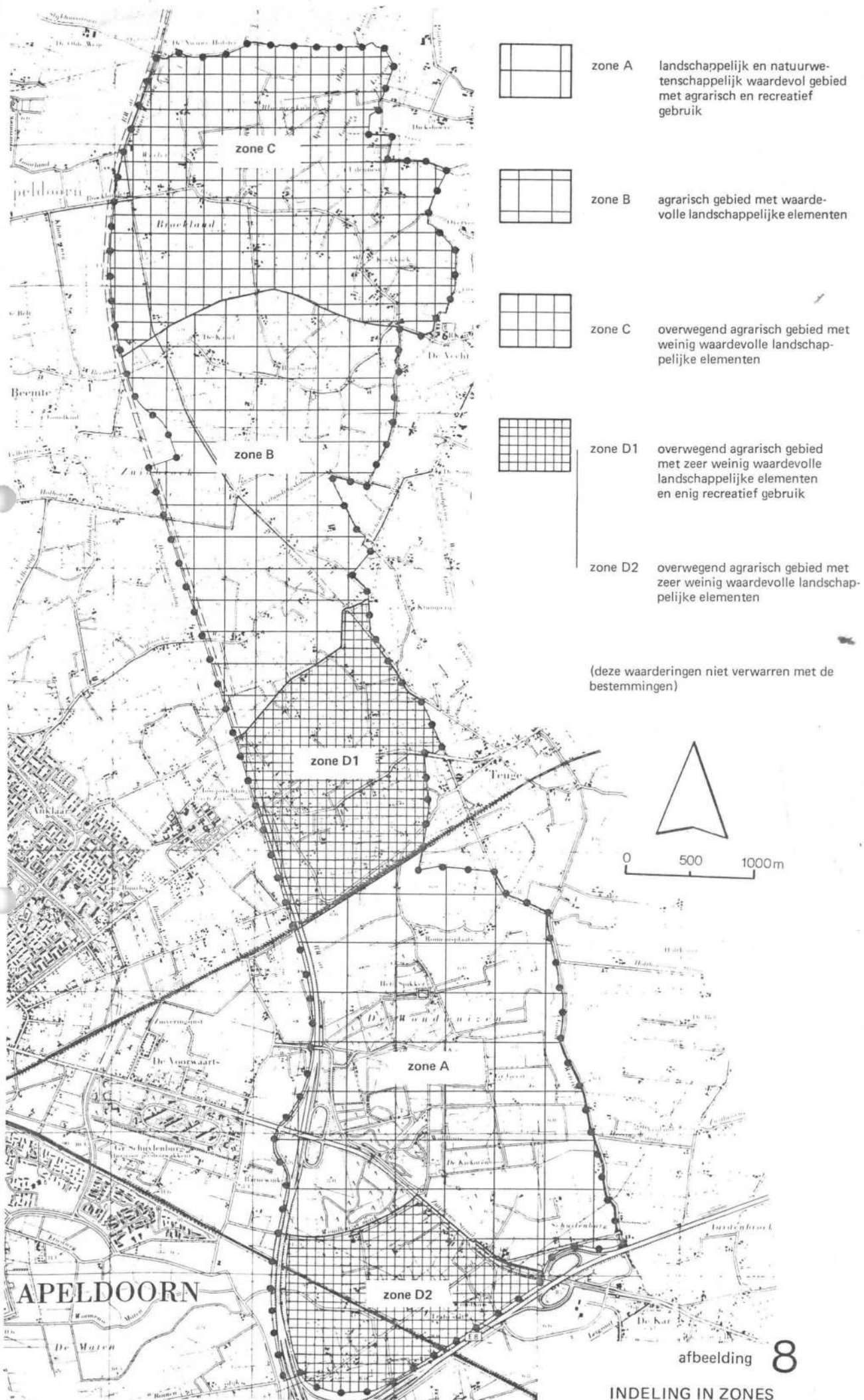
De ontwikkeling van de laatste decennia in de landbouw hebben de vroeger aanwezige samenhang tussen wonen en werken in het landelijk gebied verstoord.

Veel van de huidige bewoners van het buitengebied zijn niet (meer) als agrariër te beschouwen. Naast deze burgerwoningen komen in het plangebied ook enkele noodwoningen voor.

In het onderstaande wordt nader op deze twee aspecten ingegaan. In paragraaf 3.6 wordt de cultuurhistorische waarde van enkele woningen beschreven.

3.5.2 Burgerwoningen

Afgezien van de bedrijfswoningen bij de agrarische en overige bedrijven en de dienstwoningen bij de maatschappelijke voorzieningen, bevinden zich in het plangebied ten noorden van de Deventerstraat circa 65 woningen en ten zuiden hiervan circa 50 woningen.

Als concentraties van deze 115 burgerwoningen kunnen worden onderscheiden de Broeklanderweg, de Beemterweg, het gebied ter weerszijden van de Deventerstraat en het gebied ten zuiden van de spoorlijn Apeldoorn - Zutphen.

3.5.3 Noodwoningen

Ook in dit deel van het buitengebied is een aantal noodwoningen aanwezig. Bij de inventarisatie zijn in totaal 10 noodwoningen aangetroffen, waarvan een enkele van behoorlijke ouderdom is. Drie daarvan zijn in de loop van het bestemmingsplanproces ontruimd. Van deze noodwoningen is de bouwtechnische kwaliteit onderzocht met de zogenaamde ANTRIVS-methode.

Uit dit onderzoek blijkt, dat de bouwtechnische kwaliteit van de woningen varieert van (in een enkel geval) goed, in drie gevallen matig, in drie gevallen slecht, tot in drie gevallen zeer slecht.

3.6 Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

Van zowel de agrarische (bedrijfs-)bebouwing als de burgerwoningen is de cultuurhistorische waarde onderzocht.

Voor dit onderzoek is een beroep gedaan op de gemeentelijke Monumentencommissie. Om de commissie ter wille te zijn, is een selectie (naar uiterlijke verschijningsvorm) van circa 50 panden gemaakt. Van de panden in deze selectie heeft de commissie een advies gegeven over de al of niet aanwezige karakteristieke of monumentale waarde.

Gezien de uitgestrektheid van het gebied, het aantal panden en de beschikbare tijd, was het de commissie niet mogelijk onmiddellijk een grondige studie ter zake te verrichten. De commissie heeft in het kader van het artikel 8 overleg haar advies aangevuld.

De Commissie beoordeelt elf panden als karakteristiek. Hierbij gaat het in negen gevallen om de streekeigen "veluwse" boerderij (Broeklanderweg 21, Broeklanderweg 23, Broeklanderweg 49, Broeklanderweg 91, Nieuwe Wetering 26, Kraaienjagersweg 20, Drostendijk 40, Terwoldseweg 135 en Het Woldhuis 13).

Deze verschijningsvorm geeft een herkenningsteken, waarvan het behoud voor het Veluwe landschap dan ook van belang wordt geacht. Kenmerken van deze bouwvorm zijn een lage goothoogte en een (rietgedekte) kap met wolfseinden.

Ook als karakteristiek is te beschouwen een boerderij met Jugendstil-ornamentiek in de voorgevel uit 1907 (Zutphensestraat 299).

Het laatste karakteristieke pand betreft Het Woldhuis 11. Het is eigendom van de gemeente en in gebruik bij de Stichting "School in Bos en Landschap".

Door de commissie is één pand als monument aangewezen, dat wil zeggen, dat dit bouwwerk zodanig waardevol wordt geacht, dat het in aanmerking komt om op de gemeentelijke monumentenlijst te worden geplaatst. Deze procedure is inmiddels gestart.

Dit "monument" is van het veluwse boerderijtype en ook in detaillering en materiaalgebruik nog authentiek (Beemterweg 70).

Naast deze door de commissie beoordeelde panden komen in het plangebied nog twee opstallen voor, die op de Rijksmonumentenlijst staan.

Het betreft hier twee boerderijen aan de Woudhuizerweg, de nummers 64 en 71.

Nummer 64 heeft een hoog, met riet bedekt wolfsdak en stamt uit 1801, zoals blijkt uit de jaartalankers in de achtergevel van de stal. In de gepleisterde voorgevel zit een venster met een kalfkruiskozijn en luiken en vensters met negenruitschuiframes.

Het bijbehorende zomerhuisje is gebouwd in het tweede kwart van de 19e eeuw.

De boerderij met rieten wolfsdak aan de Woudhuizerweg 71, dateert van 1826. Dit zien we aan het jaartal op de sluitsteen boven de staldeuren. De vensters hebben oude kozijnen en luiken. Er staat bovendien nog een wagenschuur, bakhuis en een houten karnmol.

Buiten de hierboven omschreven panden van karakteristieke of monumentale waarde is het, gelet op de aanwezige landschappelijke waarden in het plangebied, gewenst, dat het bestemmingsplan ook bepalingen bevat die voorkomen dat landschappelijk storende (burger-)bebouwing kan worden gebouwd. Hierbij is in de eerste plaats te denken aan het voorkomen van bouwwerken met een plat dak.

3.7 Niet-agrarische bedrijven en voorzieningen

In het plangebied bevinden zich de volgende niet-agrarische bedrijven:

- een aannemersbedrijf van beperkte omvang aan de Broeklanderweg;
- een timmerwerkplaats/aannemersbedrijf aan de Deventerstraat;
- een autosleep- en opslagbedrijf aan de Klaverweg;
- een groothandelsbedrijf in eieren aan de Wikkeweg;
- een (brom-)fietshandels- en -reparatiebedrijf aan de Klaverweg;
- een (niet afgebouwd) overslagbedrijf voor levend vee aan de IJsseldijk;
- het P.G.E.M.-electriciteitsonderstation, eveneens aan de IJsseldijk;
- een autospuiterij, ook gelegen aan de IJsseldijk.

Daarnaast kan men langs de Deventerstraat nog een kapper en een (onlangs gesloten) kruidenierswinkel aantreffen.

In de nabijheid van het plangebied, op circa 1 km ten oosten van het punt waar de gemeentegrens de Kraaienjagersweg volgt, ligt (in de gemeente Voorst) het vliegveld Teuge.

Aan voorzieningen kent het plangebied:

- de Stichting "School in Bos en Landschap" in Het Woudhuis;
- De Christelijke Basisschool aan de Biezenmaten;
- op de grens met de gemeente Voorst een sportveld, behorende bij de buurtschap De Vecht van de gemeente Voorst.

3.8 Technische infrastructuur

Het plangebied wordt aan de zuid- en westzijde begrensd door belangrijke infrastructurele elementen, respectievelijk de Rijksweg A 1 en de Rijksweg A 50.

In het plangebied komen daarnaast als belangrijkste infrastructurele elementen voor:

- de Zutphensestraat (Rijksweg A 49);
- de Deventerstraat;
- de spoorlijnen Apeldoorn - Deventer en Apeldoorn - Zutphen;
- in de omgeving van het electriciteitsonderstation vier 150 kV-hoogspanningsleidingen, waarvan één het plangebied ter hoogte van Beemterweg/Broeklanderweg opnieuw doorkruist;
- twee aardgastransportleidingen, één circa 300 meter ten zuiden van de spoorlijn Apeldoorn - Deventer, de tweede ter hoogte van de buurtschap De Vecht;
- een riooltransportleiding, eveneens ter hoogte van de buurtschap De Vecht, lopend vanaf de zuiveringsinstallatie op Stadhoudersmolen naar de IJssel;
- enkele belangrijke watergangen zoals het Verbindingskanaal en de Nieuwe Wetering.

Geluidbelasting

Naar de geluidbelasting door het verkeer op de A 1, de A 50, de Zutphensestraat en de Deventerstraat en door het spoorwegverkeer is een onderzoek ingesteld.

Wegverkeerslawaaï

Het bestemmingsplan moet voldoen aan de op 1 januari 1982 ingevoerde normen van de Wet Geluidhinder betreffende zones langs wegen in nieuwe situaties.

Wegen met een binnen 10 jaar te verwachten verkeersintensiteit van meer dan 2.450 motorvoertuigen per etmaal, hebben ingevolge deze wet een geluidszone. De rijkswegen A 1 en A 50 hebben elk een zone met een breedte van 400 meter ter weerszijden van de weg.

In bestaande situaties richt men de aandacht op "het gebied van de zone", waarvan de breedte voor deze wegen 200 meter is.

Voor de Deventerstraat en de Zutphensestraat zijn de zonebreedtes 250 meter; "het gebied van de zone" in bestaande situaties is hier 150 meter breed.

Voor woningen binnen een zone geldt 50 dB(A) als hoogst toelaatbare (equivalente) geluidsbelasting van de gevel vanwege het wegverkeer.

Gedeputeerde Staten kunnen een hogere waarde toestaan in die gevallen, waarin de toepassing van maatregelen tussen de weg en de woning, gericht op het terugbrengen van de te verwachten geluidsbelasting van de gevels van de betrokken woningen tot 50 dB(A), onvoldoende doeltreffend zal zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkun-

dige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard, en het verzoek betrekking heeft op nog niet geprojecteerde woningen in buitenstedelijk gebied buiten de bebouwde kom, die

1. verspreid worden gesitueerd, of
2. ter plaatse dringend noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
3. door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen, of
4. ter plaatse worden gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing.

In het geval de weg aanwezig is en de woning nog niet is geprojecteerd, bedraagt de ten hoogste toelaatbare waarde 55 dB(A).

De volgende verkeersprognosecijfers voor 1990 zijn ontleend aan de "Nota Geluidhinder Wegverkeer 1982" en zijn toegepast in de berekeningen.

	Deventer- straat	Zutphense- straat	Rijkswegen A 1 en A 50
etmaalintensiteit (mot./etm.)	10000	12000	35000
percentage vrachtverkeer	10	11	15
percentage zwaar vrachtverkeer	35	35	45
percentage motorrijwielen	0	0	0
gemiddelde daguurintensiteit (°/o)	7	7	6,6
gemiddelde nachtuurintensiteit (°/o)	0,7	0,7	1
snelheid motorrijw./pers. auto (km/h)	80	80	100
snelheid vrachtverkeer (km/h)	80	80	80
wegdekhoogte (m boven maaiveld)	0	0	0-6

De berekeningen zijn uitgevoerd volgens standaardrekenmethode I. In de rekenresultaten is de aftrek van 5 dB(A) verwerkt; deze correctie mag worden toegepast in verband met de verwachting dat het verkeer in de toekomst stiller wordt.

Berekend is op welke afstand van de weg de 50 dB(A)-lijn ligt, zonder rekening te houden met geluidafschermende obstakels (woningen, schuren en wallen, enz.). Te projecteren woningen op grotere afstand van de weg zullen voldoen aan de normen van de Wet Geluidhinder.

De 50 dB(A)-lijn ligt op de volgende afstanden van de wegen:

Deventerstraat	70 m
Zutphensestraat	80 m
Rijkswegen A1 en A 50	290 m bij een wegdekhoogte van 0 m boven maaiveld
Rijkswegen A1 en A 50	425 m bij een wegdekhoogte van 6 m boven maaiveld

Het bestemmingsplan is overwegend van conserverende aard. Van "nieuwe situaties" in de zin van de Wet Geluidhinder is alleen sprake bij agrarische bedrijven, die binnen de zones liggen. De bestemmingsplanvoorschriften maken het namelijk mogelijk onder zekere voorwaarden een tweede agrarische bedrijfswoning te bouwen; ook deze moeten worden aangemerkt als geluidsgevoelige gebouwen in de zin van de Wet Geluidhinder.

Circa 25 bouwpercelen van agrarische bedrijven liggen geheel of gedeeltelijk in het gebied waar, zonder geluidwerende voorzieningen tussen de weg en de woning, een tweede bedrijfswoning op grond van de Wet Geluidhinder ofwel niet, danwel uitsluitend met onthefing van Gedeputeerde Staten zou kunnen worden gebouwd.

In deze gevallen sluit het bestemmingsplan de bouw van een tweede woning uit, tenzij (alsnog) aan de normwaarden van de Wet Geluidhinder wordt voldaan, bijvoorbeeld door middel van geluidwerende voorzieningen tussen de weg en de woning.

De betreffende agrarische bouwpercelen zijn op de plankaart aangeduid met een ster, verklaard als "bijzondere regeling tweede bedrijfswoning".

De juridische regeling is opgenomen in de artikelen 2.1, lid 4, en 2.3, lid 6 van de bestemmingsplanvoorschriften.

Spoorweglawaai

De normwaarden voor woningen langs een spoorbaan zijn:

Leq. dag	60 dB(A)
Leq. avond	55 dB(A)
Leq. nacht	50 dB(A)

Per etmaal passeren op de lijn Apeldoorn - Deventer 159 reizigers- en 47 goederentreinen. Het maatgevende gemiddeld aantal draaistellen/uur (reizigerstrein, avond) bedraagt 70 en het maatgevend aantal assen/uur (goederen, avond) 201.

Met deze aantallen komt de 60/50 dB(A)-lijn te liggen op circa 175 meter.

Op de lijn Apeldoorn - Zutphen passeren per etmaal 81 reizigerstreinen met gemiddeld 10 draaistellen/uur (avond). Hier ligt de 60/50 dB(A)-lijn op circa 40 meter.

Aangezien het op spoorweglawaai betrekking hebbende gedeelte van de Wet Geluidhinder nog niet in werking is, zijn in het bestemmingsplan geen juridische consequenties aan deze vorm van lawaai verbonden.

4 Beleidsuitgangspunten

De aan het plan ten grondslag liggende beleidsuitgangspunten zullen in dit hoofdstuk worden weergegeven.

Deze uitgangspunten, de doelstellingen van het plan, zijn geformuleerd aan de hand van beleidsvisies van gemeente, provincie en rijk (zie hiervoor hoofdstuk 2) en zijn ook ontleend aan de resultaten van het ingestelde onderzoek naar de landschappelijke, landbouwkundige en andere waarden in het plangebied, zoals die in hoofdstuk 3 zijn opgenomen.

In het op dit hoofdstuk volgende hoofdstuk 5 wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven van de bestemmingsregelingen.

4.1 Landbouw, natuur en landschap

Karakteristiek voor het gebied is de afwisseling van landbouwbedrijven en landschappelijke elementen en de aanwezigheid van het Woudhuis, een gebied met belangrijke natuurwaarden.

Het ruimtelijk beleid, in de vorm van dit bestemmingsplan, is er op gericht volwaardige agrarische bedrijven de nodige bestaans- en ontplooiingskansen te bieden en de aanwezige en potentiële natuur- en landschapswaarden te beschermen.

Het agrarisch belang heeft betrekking op:

- .. aard van de produktie: akkerbouw, veeteelt, enz..
- .. methode van bedrijfsvoering: grondgebonden, niet-grondgebonden, enz..
- .. omvang van de produktie: aantal S.B.E.'s, aantal mesteenheden.
- .. mogelijkheden tot het bouwen van bedrijfsgebouwen: stallen, schuren, bedrijfswoningen, extra bedrijfswoningen, silo's, enz.: naar omvang, naar onderlinge rangschikking, naar plaats, naar bouwhoogte.
- .. mogelijkheden tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven.

Bij een ongeremde ontplooiing van dit agrarisch belang komen andere belangen, en met name de natuur- en landschapswaarden, in het gedrang.

De belangrijkste doelstelling van dit plan is dan ook, dat de agrarische belangen en de belangen van natuur en landschap zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen en dat de bestemmingsregelingen het resultaat zijn van die afweging.

Hoe dat is uitgewerkt, is aangegeven in hoofdstuk 5 van deze plantoelichting.

Die afweging tussen belangen van landbouw en van natuur en landschap zal overigens niet voor elk plangedeelte tot dezelfde resultaten leiden. Is er sprake van een naar verhouding geringe landschappelijke of natuurwaarde, dan kunnen de agrarische bedrijven meer mogelijkheden krijgen dan wanneer naar verhouding grote landschappelijke en natuurbelangen in het geding zijn.

De afweging van deze in het geding zijnde belangen heeft onder meer geleid tot het onderscheiden van een drietal agrarische (hoofd-)bestemmingen, zie voor uitwerking par. 5.2. Daarnaast zijn de bouwmogelijkheden van een agrarisch bedrijf in het plan geregeld volgens het systeem van zgn. agrarische bouwpercelen. De agrarische bebouwing moet geconcentreerd blijven binnen het bouwperceel, inclusief de bedrijfswoning, zie verder eveneens par. 5.2.

De bouwpercelen zijn alleen toegekend aan reële agrarische bedrijven. Niet (meer) reële agrarische bedrijven hebben in dit plan een woonbestemming gekregen, in overeenstemming met het feitelijk gebruik.

De ligging van het bouwperceel is afhankelijk van de huidige situering van de bedrijfsbebouwing en van landschappelijke aspecten. Dit houdt in, dat een bouwperceel zó is aangegeven dat in het algemeen een uitbreiding van de bebouwing op economische wijze mogelijk is, waarbij zo min mogelijk landschappelijke waarden worden aangetast.

De mogelijkheden tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven worden door veel factoren beperkt. Te noemen zijn de aanwezige en potentiële landschaps- en natuurwaarden (bijvoorbeeld openheid van het landschap), milieubeheer (met name de cumulatieve effecten van de aanwezige en nieuwe agrarische bedrijven op het gebied van mestverwerking), de ontsluiting van het agrarisch gebied, de geluidshinder en niet in de laatste plaats het landbouwkundig belang van de aanwezige agrarische bedrijven.

De met nieuwvestiging samenhangende versnippering van landbouwgronden is immers niet in het belang van de bestaande agrarische bedrijven. Hieraan kan worden toegevoegd, dat het, gelet op de in het algemeen in het plangebied aanwezige agrarische structuur, bedrijfsomvang, werkomstandigheden en inkomenspositie niet erg waarschijnlijk wordt geacht, dat zich in de planperiode een concrete aanvraag tot nieuwvestiging zal voordoen. Als bovendien wordt bedacht dat het plangebied op langere termijn, naar verwachting, in aanmerking komt voor herinrichting, dan kan het duidelijk zijn, dat er geen aanleiding is gevonden mogelijkheden tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven in het plan op te nemen.

"Nieuwvestiging" is per saldo dus mogelijk door overname van een bestaand, en als zodanig bestemd, agrarisch bedrijf. Daarnaast zullen in het plan mogelijkheden worden opgenomen om, daar waar het om landschappelijke en natuurwetenschappelijke redenen verantwoord is, een woonbestemming te wijzigen in een agrarische bestemming; veelal zal het daarbij gaan om (hervestigingen) voormalige boerderijen, waarvan de gebouwen nog aanwezig zijn, zie verder par. 5.2.

4.2 Overige aanwezige functies

Behalve dat het agrarisch belang dient te worden afgewogen tegen de belangen van natuur en landschap, zijn er ook andere afwegingen nodig, omdat er nog andere functies in het plangebied zijn vertegenwoordigd.

De resultaten van de afweging van het agrarisch belang met de belangen, verbonden aan die andere functies, en van die andere belangen onderling, zullen ook in dit plan worden neergelegd.

Deze andere functies zijn:

- .. de woonfunctie
- .. niet-agrarische economische functies
- .. de infrastructuur: wegen, spoorlijnen, kabels en leidingen
- .. de recreatieve functie.

Ook het milieubeheer is een activiteit, waarmee rekening dient te worden gehouden en ten slotte zijn in het plangebied ook cultuurwaarden aanwezig, in de vorm van, uit cultuurhistorisch oogpunt, waardevolle bebouwing.

- .. de woonfunctie

In het plangebied is in de loop der jaren een aantal agrarische bedrijfswoningen veranderd in burgerwoningen. Ook zijn er burgerwoningen gebouwd.

In tegenstelling tot de jaren '60/beginjaren '70 worden deze woningen—althans de bestaande—in planologische zin erkend en zullen daarom als zodanig worden bestemd.

De regeling zal betrekking hebben op de bouwmogelijkheden daarvan (vernieuwen en uitbreiden van de woning en mogelijkheden tot het plaatsen van bijgebouwen en dergelijke).

Bouwmogelijkheden voor nieuwe woningen zullen niet worden gegeven, met uitzondering van mogelijkheden tot het bouwen van een enkele bedrijfswoning en, onder bepaalde voorwaarden, van een tweede bedrijfswoning op het terrein van een agrarisch bedrijf. Het afwegen van de belangen, verbonden aan de woonfunctie, tegen het agrarisch belang, kan bepaalde belemmeringen opleveren voor de agrarische bedrijven, die in de nabijheid van burgerwoningen liggen (stankcirkels bij intensieve veehouderij). Deze belemmeringen liggen in de werkingssfeer van de Hinderwet. In dit plan zal hieraan in zoverre aandacht worden besteed, dat de bouwmogelijkheden voor agrarische bedrijven zo mogelijk van de woningen af worden gesitueerd.

Daar waar van een zekere concentratie van burgerwoningen sprake is, zal alleen al om om die reden nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet mogelijk zijn.

Een bijzonder aspect is de aanwezigheid van illegaal gebouwde (nood-)woningen.

Het past in het gemeentelijk ruimtelijk beleid om in deze gevallen van het bestemmingsplan een sanerende werking te laten uitgaan. Een al te rigoureuze sanering zou in een aantal gevallen echter uit sociaal oogpunt ongewenst zijn. Op basis van de feitelijke (bewonings-)situatie en administratieve gegevens is daarom beoordeeld of, en zo ja, onder welke voorwaarden, bepaalde noodwoningen in aanmerking kunnen komen voor legalisatie, dan wel tijdelijke handhaving. Bij deze beoordeling zullen ook aspecten als de inpassing in het landschap en de hinder voor agrarische bedrijven een belangrijke rol spelen.

.. niet-agrarische economische functies

Deze functies zijn verspreid in het plangebied aanwezig en gering in aantal en oppervlakte. Indien zij niet in overwegende mate in strijd zijn met de doelstellingen van het plan, geen hinder veroorzaken voor de omgeving of landschapsontsierend werken (afhankelijk dus van de betrokken landschappelijke waarden) worden ze bestemd in overeenstemming met het huidige gebruik. In beginsel zullen uitbreidingsmogelijkheden zijn ingebouwd. Mogelijkheden tot wijziging van agrarische en in niet-agrarische functies worden in beginsel niet in het plan opgenomen, in verband met de aanwezigheid van andere belanden en het voorkomen van infiltratie van (meer) stedelijke functies in het agrarisch gebied.

.. infrastructuur

De aanwezige infrastructuur in de vorm van wegen, spoorlijnen, kabels en leidingen, stelt enige beperkingen aan andere functies. Wegen en spoorlijnen brengen geluidshinder met zich mee, die bepaalde normen overschrijdt, belemmeringen opwerpt voor de bouw mogelijkheden. Kabels en leidingen stellen ook beperkingen aan bouw mogelijkheden. Het ontwerpfietspadenplan van de Recreatiegemeenschap Veluwe voorziet in (de aanleg van) fietspaden door het plangebied. Voor dat deel van de fietsroute Apeldoorn-Bussloo, dat gedacht is door het landgoed Het Woudhuis, zal de mogelijkheid tot aanleg van deze route in het bestemmingsplan afhankelijk worden gesteld van het behoud van de ter plaatse aanwezige natuurwaarden, de afweging moet plaatsvinden in het kader van een verzoek om verlening van de vereiste aanlegvergunning.

.. milieubeheer

Het milieubeheer omvat onder meer de afvoer en verwerking van drijfmest, die afkomstig is van de intensieve veehouderijbedrijven. De capaciteit van het systeem, dat het milieubeheer verzorgt, stelt beperkingen aan de niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid. Met name de kwaliteit van het oppervlaktewater is hierbij een belangrijk gegeven. Daarnaast liggen de aanwezige burgerwoning —zoals hierboven genoemd—bepaalde belemmeringen op aan de niet-grondgebonden bedrijven.

.. cultuurhistorie

Uit cultuurhistorisch oogpunt waardevolle bebouwing dient als zodanig te worden beschermd. Het betreft hier woningen en boerderijen.

5 Planbeschrijving

5.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk zijn de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid voor het plangebied weergegeven. In de hierna volgende paragrafen wordt beschreven hoe dit beleid in de bestemmingen van het plan is uitgewerkt.

5.2 Agrarische doeleinden

De landbouwgronden in het plangebied, afgezien van de gronden van enkele kwekerijen, zijn in drie bestemmingen geregeld:

Agrarisch gebied, Agrarisch gebied met landschapswaarde en Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde.

Bij de indeling van de agrarische gronden in bovengenoemde bestemmingen is uiteraard gebruik gemaakt van de onderzoeksresultaten, zoals die in de paragrafen 3.3 en 3.4 tot uitdrukking zijn gebracht.

In hoofdstuk vier is al vermeld dat de zorgvuldige afweging van de agrarische belangen en de belangen van natuur en landschap niet voor elk plangedeelte dezelfde zal zijn.

De bestemming "Agrarisch gebied" is dan ook gelegd op de gronden die uitsluitend of overwegend als agrarisch productiegebied in gebruik zijn, en die geen of geringe landschappelijke waarde hebben (de zones C en D, afbeelding 8). Bovendien is gemeend, gelet op de prioriteit van de landbouw in dit gebied, deze bestemming te moeten hanteren voor het grootste deel van zone B, waar meer waardevolle landschappelijke elementen aanwezig zijn. Deze elementen worden in afzonderlijke bestemmingen geregeld.

De bestemming "Agrarisch gebied met landschapswaarde" is gegeven aan de gronden die in de directe nabijheid van Het Woudhuis liggen en daaraan (een deel van) hun waarde ontleenen. Tevens komt deze bestemming voor op een enkele plaats in het noordelijk deel van het plangebied, waar dit gerechtvaardigd wordt door de aanwezige landschappelijke waarden, zoals geomorfologische en ecologische waarden.

De bestemming "Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde" is gelegd op de landbouwgronden in en in de onmiddellijke omgeving van Het Woudhuis (zone A, afbeelding 8), en op een gedeelte van het gebied tussen de Terwoldseweg en de Drostendijk, in het algemeen dus gronden, die een (grote) landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde hebben.

De in totaal 125 als zodanig bestemde agrarische bedrijven liggen als volgt over het plangebied verspreid, met de daarbij vermelde bestemming.

84 bedrijven bevinden zich ten noorden van de Deventerstraat, en wel 26 ten noorden van de Broeklanderweg (alle in agrarisch gebied), 21 tussen de Broeklanderweg en de Beemterweg (waarvan één in agrarisch gebied met landschapswaarde, de rest in agrarisch gebied), en 37 tussen de Beemterweg en Deventerstraat alle in agrarisch gebied).

Van de 41 bedrijven ten zuiden van de Deventerstraat liggen er 11 ten noorden van de spoorlijn Apeldoorn-Deventer (in agrarisch gebied), 17 in de omgeving van het Woudhuis (waarvan vier in agrarisch gebied, vijf in agrarisch gebied met landschapswaarde en acht in agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde) en 13 ten zuiden van de Zutphensestraat (alle in agrarisch gebied).

De bouw mogelijkheden voor een agrarisch bedrijf zijn in het plan geregeld volgens het systeem van agrarische bouwpercelen. De ligging van het bouwperceel is afhankelijk van de huidige situering van de bedrijfsbebouwing en van landschappelijke aspecten. Dit houdt in, dat een bouwperceel zó is aangegeven dat bij bebouwing zo min mogelijk landschappelijke waarden worden aangetast.

De omvang van een bouwperceel is in beginsel gesteld op maximaal 0,8 ha. Dit oppervlak mag echter niet geheel worden volgebouwd; voor een normaal gezinsbedrijf is zo'n oppervlak ook niet nodig.

Daarom bepaalt het plan, dat niet méér dan 50 % van de oppervlakte van het bouwperceel mag worden bebouwd, waarbij bovendien voor de bouwpercelen, die zijn gelegen in de bestemming "Agrarisch gebied met landschapswaarde" of "Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde" een maximum van in totaal 2.500 m² grondoppervlak is gesteld. Deze oppervlakte is voldoende voor het uitoefenen van een volwaardig agrarisch bedrijf.

Ter illustratie: een grondgebonden vee- of gemengd bedrijf van bijvoorbeeld 100 stuks melkvee heeft bij een moderne opzet een bebouwingsoppervlak van 1.000 à 1.500 m² nodig. Voor een veredelingsbedrijf met 500 à 900 eenheden komt deze oppervlakte op 1.500 à 2.500 m² (Beide inclusief bedrijfswoning en dergelijke).

In de plantoelichting is een overzicht opgenomen (BIJLAGE behorende bij paragraaf 5.2) waarin de bestaande oppervlakte bebouwing binnen agrarische bouwpercelen is aangegeven. Daaruit is op te maken, dat ca. 85 % van de agrarische bedrijven beneden de 1500 m² bebouwing blijft; dat is in overeenstemming met hetgeen bij wijze van illustratie in de voorgaande alinea is aangegeven.

De bestaande agrarische bedrijven in het plangebied worden derhalve niet belemmerd in hun ontwikkeling door de in beginsel toegekende bouwpercelen c.q. bouwmogelijkheden. Slechts in combinatie met een uitzonderlijke specifieke bedrijfstak komen relatief wat hogere bebouwingsoppervlakten voor. Met het intekenen van bouwpercelen is daarmee rekening gehouden door het toekennen van een iets ruimer bouwperceel.

Zo is bijvoorbeeld aan de Broeklanderweg een bedrijf met ruim 3000 m² bebouwing aanwezig, hier is echter sprake van een agrarisch bedrijf dat gecombineerd is met (overdekte) manege en bijbehorende paardenstallen.

Door deze oppervlaktebeperking in de agrarische bouwpercelen wordt echter wel het ontstaan tegengehouden van zogenaamde mammoetbedrijven, die het landschap, met name waar landschapswaarden aanwezig zijn, zouden ontsieren en ook de nodige hinder zouden veroorzaken. Tevens zouden de gevestigde agrarische bedrijven met een dergelijke (vaak door industrieën opgezette) bedrijfsontwikkeling bepaald niet gediend zijn.

De gemeenteraad heeft bij vaststelling van het plan de bebouwingsmogelijkheden (via een motie) verruimd voor de bedrijven in de gebieden met de bestemming "Agrarisch gebied", dit op grond van de prioriteit, welke de landbouw in die gebieden geniet. De verruiming houdt in, dat via een vrijstelling maximaal 25% méér bebouwing kan worden toegestaan dan de 50% regeling toelaat (zie artikel 2.1, vijfde lid, van de voorschriften).

Door het koppelen van een agrarisch bouwperceel met een maximum bebouwingspercentage, is een bepaalde vrijheid mogelijk met betrekking tot de plaatskeuze van de bedrijfsgebouwen. Die gebouwen kunnen in principe overal binnen het bouwperceel worden gebouwd, als het maximum totaaloppervlak maar niet wordt overschreden. De vorm van het bouwperceel is—vaak na overleg met betrokkenen—zodanig ingetekend dat efficiënte en logische uitbreidingsmogelijkheden worden gecreëerd zowel voor de bedrijfsgebouwen als voor een eventueel tweede bedrijfswoning.

Voor een aantal kleinere bedrijven is een kleiner bouwperceel aangegeven. Ter plekke kan dan steeds de agrarische functie (op die bedrijven momenteel veelal slechts als nevenbezigheid uitgeoefend) blijven bestaan of nog worden versterkt. Dit laatste kan zich voordoen bij overname van zo'n bedrijf. In enkele gevallen is eveneens een kleiner bouwperceel aangehouden voor bedrijven gelegen in agrarisch gebied met landschaps- en/of natuurwaarden.

De mogelijkheid tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het plan niet opgenomen. In hoofdstuk 4 (beleidsuitgangspunten) is aangegeven waarom hiertoe is besloten. Eventuele vestiging van een "nieuw" agrarisch bedrijf is dus per saldo mogelijk door overname van een bestaand bedrijf of ter plaatse van een bestaande woning. Voor dat laatste is in het plan namelijk de mogelijkheid opgenomen om de woonbestemmingen in gebieden, met de bestemmingen "agrarisch gebied" en "agrarisch gebied met landschapswaarde" te wijzigen in een agrarische bestemming met toekenning van een agrarisch bouwperceel.

Deze wijzigingsbevoegdheid opent dus de mogelijkheid een nieuw bedrijf op te zetten indien althans kan worden aangetoond, dat het de vestiging van een reëel agrarisch bedrijf betreft; veelal zal het daarbij gaan om een voormalig agrarisch bedrijfscomplex. In die zin zijn er dus in beperkte mate wel mogelijkheden voor het (her)oprichten van bedrijven.

Er wordt in dit plan een onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven. Daar waar in mindere mate landschappelijke of natuurwaarden in het geding zijn, zijn de bestaande agrarische bedrijven—indien als zodanig bestemd—in dit opzicht vrij in hun ontwikkeling. Daar waar van landschappelijke- of natuurwaarden sprake is, zullen de bestaande (en aldus bestemde) agrarische bedrijven echter moeten matigen ten aanzien van de niet-grondgebonden productie.

Daar is slechts in beperkte mate veredeling mogelijk, dit is omschreven in artikel 1.1, onder p, van de planvoorschriften, waar wordt gesteld dat een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, een bedrijf is dat niet of niet in overwegende mate van de grond (als agrarisch produktiemiddel) afhankelijk is.

De woorden "in overwegende mate" houden in, dat naast grondgebonden produktie een daaraan ondergeschikte veredelingstak mogelijk blijft. De niet-grondgebonden produktie kan en mag hier echter nooit de overhand krijgen vanwege de in deze gebieden te beschermen landschappelijke en/of specifieke natuur- en milieuwwaarden. Als criterium zal hier worden uitgegaan van Standaard Bedrijfseenheden (S.B.E.), een bedrijfs-economische grootte-norm. Indien bij een aanvraag om bouwvergunning dit aspect van "wel of niet in overwegende mate" moet worden beoordeeld, zal een extren deskundig advies worden gevraagd. Te denken valt daarvoor aan de Provinciale Dienst van Landinrichting en Landbouw.

Het uitgangspunt, dat de aanwezige landschappelijke en natuurwaarden moeten worden beschermd, heeft geleid tot het opnemen van een uitgebreid aanlegvergunningstelsel voor de bestemmingen "Agrarisch gebied met landschapswaarde" en "Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde". Allerlei activiteiten die structurele nadelige invloeden kunnen hebben op de aanwezige waarden mogen niet dan na het verkrijgen van een aanlegvergunning worden ondernomen: ophogen, egaliseren of afgraven van een terrein; werken die wijziging van de waterhuishouding beogen; het kappen en rooien van bomen, struikgewas en dergelijke. Een dergelijk vergunningsvereiste biedt de mogelijkheid tot belangenafweging per geval.

De beide monumentale boerderijen (rijksmonumenten) zijn mede bestemd voor het behoud en herstel van deze monumentale bebouwing (zie verder 5.3 Wonen).

5.3 Wonen

De in het plangebied aanwezige woningen zijn, voor zover ze geen deel uitmaken van agrarische of niet-agrarische bedrijven of instellingen, als "Wonen" bestemd.

De bestemming omvat de woning en de eventuele bijgebouwen. De oppervlakte van de woning en de oppervlakte van bijgebouwen is gebonden aan een in de voorschriften omschreven maximum.

De woning die als "Monumentaal" kan worden aangemerkt, is op de plankaart aangeduid met een "M"; in de voorschriften komt tot uitdrukking dat deze gronden tevens zijn bestemd voor het behoud en herstel van de betreffende bebouwing.

De woningen, die als karakteristiek kunnen worden aangemerkt, zijn op de plankaart aangeduid met een "K"; in de voorschriften is bepaald dat (ter behoud van de karakteristiek van de betreffende woningen) nadere eisen kunnen worden gesteld ten aanzien van de kapvorm en de gevelindeling.

Voor beide hierboven genoemde bijzondere categorieën woningen is in de voorschriften bepaald dat voor het geheel slopen van de bebouwing een aanlegvergunning van burgemeester en wethouders is vereist. Voor de monumentale bebouwing is deze vergunning ook nodig voor het gedeeltelijk slopen; voor de karakteristieke bebouwing in zo'n geval niet, als uitvoering wordt gegeven aan een bouwvergunning.

De afweging omtrent de bestaande noodwoningen (zie hoofdstuk 4) heeft als resultaat, dat er één (bij Woudhuizerweg 84) wordt erkend als potentiële tweede bedrijfswoning.

In het geval deze noodwoning daartoe zal worden verbouwd/uitgebreid zal niettemin vooraf een landbouwkundig advies van de Provinciale Dienst van Landinrichting en Landbouw worden gevraagd, zoals dat als eis in de planvoorschriften is opgenomen.

Het "erkennen" als bedrijfswoning houdt in dit geval concreet in, dat een terughoudend aanschrijvingsbeleid zal worden gevoerd in afwachting van plannen tot verbouw van de noodwoning tot tweede bedrijfswoning. Om dat niet in de weg te staan is de aanduiding "N" (noodwoning) voor dit perceel achterwege gelaten.

Ten aanzien van de overige noodwoningen wordt gestreefd naar beëindiging van de noodwoning en wel op basis van het in 1972 aanvaarde rapport inzake het clandestiene bouwen en/of bewonen in de gemeente Apeldoorn. Een strak beleid wordt gevoerd ten aanzien van nieuw ontstane gevallen. Bestaande gevallen van clandestiene bouw en bewoning, waarvoor reeds een aanschrijving tot ontruiming en sloping is uitgegaan zullen geleidelijk worden gesaneerd door middel van toewijzing van woonruimte op het tijdstip dat men "aan de beurt" is.

De niet te legaliseren noodwoningen zijn op de plankaart overigens aangeduid met een "N". Artikel 5.2, vierde lid, van de planvoorschriften verbindt daaraan de consequentie, dat deze niet mogen worden uitgebreid, zodat de oplossing van deze ongewenste noodsituaties in ieder geval niet gevonden kan worden in uitbreiding van het bestaande bouwswel.

5.4 Bedrijven

In het plangebied komen (afgezien van de instellingen van openbaar nut, zie hiervoor paragraaf 5.7) negen niet-agrarische bedrijven en bedrijfjes voor.

Gemeend is de kapper aan de Deventerstraat, gelet op de aard en de omvang van de activiteiten, in de bestemming "Wonen" te kunnen onderbrengen. In de gemeentelijke nota "Afwijkend gebruik", is een beleidslijn verwoord, die aan de kapper voldoende ruimte biedt zijn activiteiten binnen die bestemming te blijven ontplooiën (zie hiervoor ook de bijlage resultaten gevoerd overleg, paragraaf 1.5, de beantwoording van de reactie van de Rijksconsulent).

Het aannemersbedrijf aan de Broeklanderweg, het aannemersbedrijf aan de Deventerstraat, het groothandelsbedrijf in eieren aan de Wikkeweg, de (brom-)fietshandel aan de Klaverweg, de autospuiterij aan de IJsseldijk, hebben in het plan de bestemming "Handel en bedrijf" gekregen. Om te voorkomen, dat zonder zorgvuldige belangenafweging ingrijpende veranderingen zouden kunnen plaatsvinden in de aard van deze bedrijven, is bovendien per bedrijf (in de voorschriften) een nadere bestemming toegekend. Alle bedrijven hebben een geringe mogelijkheid tot uitbreiding gekregen.

Omdat het, gelet op de ligging en de primaire functie van en de aanwezige waarden in het plangebied ongewenst wordt geacht andere bedrijven dan de nu bestaande op relatief eenvoudige wijze een vestigingsmogelijkheid te geven, is afgezien van een bepaling in de voorschriften dat burgemeester en wethouders een andere nadere bestemming voor een bepaald bestemmingsvlak kunnen vaststellen. Alle gewenste wijzigingen zijn voorbehouden aan de gemeenteraad, via een planherziening.

Een uitzondering hierop vormt een bedrijf, dat aan de IJsseldijk is gevestigd en destijds bedoeld was als overslagbedrijf en/of fokkerij ten behoeve van de export van levend vee, waarvoor wel een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen. Ter plaatse is alleen een kantoorgebouw gerealiseerd. In het kader van de in het verleden door het bedrijf ingediende bouw aanvragen tot realisering van het betreffende complex was de opvatting gerechtvaardigd dat hier sprake was van een agrarisch bedrijf dat qua aard en omvang thuis hoort op de huidige plaats. De wijze waarop thans het bedrijf wordt uitgeoefend, geeft aanleiding om van mening te zijn dat het beter in het stedelijk gebied of op een industriegebied zou passen, ware het niet dat bij het bedrijf een aanzienlijke oppervlakte grond behoort die in de oorspronkelijke opzet nodig was voor het tijdelijk onderbrengen van vee. Hoewel de thans aanwezige bebouwing strijdig is met de landbouwkundige doelstellingen en functies van het gebied is de bedrijfsgrond een agrarische bestemming gegeven (m.u.v. het kantoor) met bevoegdheden tot bestemmingswijziging. Dit zou er toe kunnen bijdragen dat het accent wederom op het agrarische karakter van het bedrijf komt te liggen.

Het autospuutbedrijf is in principe strijdig met de agrarische prioriteit van het gebied. Het bedrijf onderscheidt zich echter, onder andere in zijn verschijningsvorm, niet of nauwelijks van agrarische bedrijven, terwijl geen geluids- of stankhinder wordt veroorzaakt. Dit, gevoegd bij de overweging, dat het de gemeente aan de (financiële) middelen ontbreekt om (binnen de planperiode) het bedrijf te verplaatsen, heeft geleid tot het positief bestemmen van het bedrijf.

Het autosleep- en -opslagbedrijf aan de Klaverweg is niet als zodanig in het bestemmingsplan opgenomen. Hier is duidelijk sprake van een ter plaatse hinderlijke, zelfs storende activiteit. Om deze ongewenste situatie op te heffen is het gemeentebestuur al geruime tijd in onderhandeling met het betreffende bedrijf over verplaatsing naar een industrie-terrein. Het bedrijf heeft de bestemming "Wonen" gekregen.

5.5 Doelinden van landschaps- en natuurbescherming

Het Woudhuis en de aangrenzende gronden (afgezien van de gronden met agrarisch gebruik) zijn bestemd tot "Natuurgebied".

De blijkens de inventarisatie ter plaatse aanwezige landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden rechtvaardigen ten volle deze sterk op het behoud en herstel van die waarden gerichte bestemming.

Enkele verspreid in het plangebied gelegen houtwallen, houtsingels en watergangen van (grote) natuurwetenschappelijke waarde, zijn ook als "Natuurgebied" bestemd.

De in het plangebied aanwezige houtopstanden, die een landschappelijke waarde vertegenwoordigen, zijn tot "Houtopstanden" bestemd. Deze bestemming is ook gegeven aan een, in het kader van het Landschapsplan van de Ruilverkaveling Twello te planten bosje ten noorden van Nieuw Schuilenburg.

Voor bovengenoemde bestemmingen is als essentieel onderdeel in de voorschriften een zogenaamd aanlegvergunningstelsel opgenomen. Hierdoor is het verboden om zonder, of in afwijking van zo'n (schriftelijke) vergunning diverse, in de voorschriften met name genoemde werken en werkzaamheden uit te voeren. Deze bepalingen zijn noodzakelijk om per geval te kunnen beoordelen of die werken of werkzaamheden de te beschermen waarden of functies van de betreffende gronden niet onevenredig aantasten.

In deze bepalingen zijn ook werken en werkzaamheden begrepen, die wijziging van de waterhuishouding of de waterstand beogen of ten gevolge hebben.

Uit de resultaten van het onderzoek (paragraaf 3.2) blijkt immers, dat de in deze bestemmingen aanwezige waarden heel direct samenhangen met de waterhuishouding en/of de waterstand.

5.6 Recreatieve doeleinden

Het plan kent in beginsel geen specifieke bestemmingen voor de recreatieve functies (strijdig met de doelstellingen die gericht zijn op het behoud van de aanwezige landbouwkundige belangen en het behoud van belangrijke landschaps- en natuurwaarden).

Alleen het bestaande sportcomplex ter hoogte van de buurtschap De Vecht is opgenomen in de bestemming "Sportdoeleinden". Deze bestemming maakt onder meer de aanleg van een tweede veld en van parkeeraccommodatie mogelijk, een en ander conform de plannen van de gemeente Voorst.

Aan enkele verspreid in het plangebied gelegen onbebouwde stukjes grond van zeer geringe oppervlakte en langs de (toekomstige) sportvelden is de bestemming "Groenvoorziening" gegeven.

5.7 Doeleinden van openbaar nut

Het electriciteitsonderstation van de P.G.E.M. aan de IJsseldijk is als "Nutsbedrijf" bestemd. Het opgenomen bebouwingspercentage maakt (binnen de bebouwingsgrens) enige uitbreiding van de gebouwen mogelijk. Buiten de bebouwingsgrens kunnen nog masten en dergelijke worden gebouwd.

De bebouwing in gebruik bij de Stichting "School in Bos en Landschap" in het Woudhuis is als "Educatief Centrum" bestemd. Gelet op het advies van de Monumentencommissie (paragraaf 3.6) is de bebouwing tevens als "karakteristiek" te beschouwen. Ook hier is enige uitbreiding van de bebouwing mogelijk, ten behoeve van een vrijstaande dienstwoning, welke geprojecteerd is op een wekje aan de noordkant van het bestaande gebouw.

De Christelijke Basisschool en het bijbehorende speel-/sportterrein aan de Biezenmaten is bestemd als "Bijzondere doeleinden". Het opgenomen bebouwingspercentage maakt ook hier enige uitbreiding mogelijk.

5.8 Infrastructuur

In grote lijnen zijn alle wegen conform de huidige situatie bestemd.

Gelet op hun functie is voor de Rijksweg A 50, de Deventerstraat en de Zutphensestraat een ruimere mogelijkheid opgenomen voor het bouwen van bij dergelijke wegen behorende bouwwerken. Het plan maakt het mogelijk De Gaete en de Bloemenkamp te verharderen.

De overige, onverharde, wegen van geringer belang, vallen onder bestemming van het gebied waarin zij zijn gelegen, voornamelijk de agrarische en "natuur" bestemmingen.

De spoorwegen in het plangebied zijn als zodanig bestemd.

Alle in het plangebied voorkomende leidingen zijn als zodanig op de plankaart aangeduid. Voor deze leidingen zijn in de voorschriften beperkende regels opgenomen met betrekking tot het bouwen boven of onder deze leidingen.

Ten slotte zijn de belangrijkste watergangen als zodanig bestemd.

6 Economische uitvoerbaarheid

Onderzoek naar de economische uitvoerbaarheid heeft niet plaatsgevonden, daar aan het plan voor de gemeente geen financiële consequenties zijn verbonden.

Hoofdpunten uit de met de Nota Landelijke Gebieden samenhangende deelnota's

1 Structuurvisie Landbouw

De Nota Landelijke Gebieden is voorafgegaan door de Structuurvisie Landbouw (1977).
Samengevat bevat de Structuurvisie onder andere de volgende uitgangspunten:

- .. het voortbrengen van voedsel, grondstoffen en siergewassen is een economische activiteit. Het beleid in de agrarische sector zal afgestemd moeten blijven op continuïteit en groei.
- .. de land- en tuinbouw moeten in belangrijke mate rekening houden met factoren als het milieu, natuur- en landschapsbehoud, ruimtelijke ordening en een zuinig gebruik van grondstoffen en energie.

Bij de uitvoering van bovenstaande doelstellingen en uitgangspunten zal in de komende jaren een bijsturing van de produktiegroei moeten plaatsvinden,
Het Structuurbeleid betreft onder andere de volgende punten:

- .. het bedrijfsontwikkelingsbeleid richt zich in hoofdzaak op die bedrijven in de midden-groep die tot een rendabele produktie komen. Het stichten van nieuwe, gespecialiseerde bedrijven in de intensieve veehouderij wordt niet bevorderd.
- .. het bedrijfsbeëindigingsbeleid is gericht op een vermindering van de ingezette arbeid in land- en tuinbouw.
- .. een optimale inrichting is van groot belang voor de landbouw, ook in verband met de concurrentiepositie.
- .. de nevenberoepsbedrijven zullen geen doelgerichte begeleiding van het landbouwbeleid hoeven te verwachten.
- .. het beheersbeleid biedt ondernemers vergoedingen op basis van een beheersovereenkomst.

2 Structuurvisie natuur- en landschapsbehoud

Een andere belangrijke hoeksteen van de Nota Landelijke Gebieden is de Structuurvisie Natuur- en Landschapsbehoud.

De hoofddoelstelling van deze visie is:

- .. het bevorderen van zodanige voorwaarden en omstandigheden, dat verscheidenheid en samenhang in natuur en landschap worden gewaarborgd en natuurwaarden, cultuurwaarden en waarden in de sfeer van de menselijke beleving op een kwalitatief optimaal peil worden gehandhaafd, dan wel ontwikkeld.

Een verdere realisering van deze doelstelling wordt afhankelijk gesteld van een aanpassing en verbetering aan het daarvoor gewenste instrumentarium. Dit heeft dan voornamelijk betrekking op:

- .. toekenning van een veelal zwaarder gewicht op alle bestuursniveau's aan belangen op het gebied van het natuur- en landschapsbehoud ter bevordering van een evenwichtige belangenbehartiging rond bestemming en inrichting.
Voorzieningen treffen die bewerkstelligen, dat in het kader van de afwegingsprocedures de in het geding zijnde kwaliteiten van natuur en landschap en de gevolgen hiervoor van voorgenomen ontwikkelingen door rapportering beter zichtbaar worden gemaakt.
Overweging in dit verband van invoering, waar nodig, van een rapportering omtrent waarden van natuur en landschap en de gevolgen hiervoor van voorgenomen ingrepen.
- .. betere planologische bescherming van vanuit een oogpunt van natuur- en landschapsbehoud waardevolle gebieden, situaties of elementen, als bedoeld in de onderscheiden gebieden.
- .. verbetering en uitbreiding van de wettelijke mogelijkheden tot zowel passief als actief beheer door aanpassing van de Natuurbeschermingswet.

3 Visie Landschapsbouw

In de Visie Landschapsbouw worden onder meer de volgende concluderende opmerkingen gemaakt:

Hoofdpunten uit de met de Nota Landelijke Gebieden samenhangende deelnota's

1 Structuurvisie Landbouw

De Nota Landelijke Gebieden is voorafgegaan door de Structuurvisie Landbouw (1977).
Samengevat bevat de Structuurvisie onder andere de volgende uitgangspunten:

- .. het voortbrengen van voedsel, grondstoffen en siergewassen is een economische activiteit. Het beleid in de agrarische sector zal afgestemd moeten blijven op continuïteit en groei.
- .. de land- en tuinbouw moeten in belangrijke mate rekening houden met factoren als het milieu, natuur- en landschapsbehoud, ruimtelijke ordening en een zuinig gebruik van grondstoffen en energie.

Bij de uitvoering van bovenstaande doelstellingen en uitgangspunten zal in de komende jaren een bijsturing van de produktiegroei moeten plaatsvinden,
Het Structuurbeleid betreft onder andere de volgende punten:

- .. het bedrijfsontwikkelingsbeleid richt zich in hoofdzaak op die bedrijven in de midden-groep die tot een rendabele produktie komen. Het stichten van nieuwe, gespecialiseerde bedrijven in de intensieve veehouderij wordt niet bevorderd.
- .. het bedrijfsbeëindigingsbeleid is gericht op een vermindering van de ingezette arbeid in land- en tuinbouw.
- .. een optimale inrichting is van groot belang voor de landbouw, ook in verband met de concurrentiepositie.
- .. de nevenberoepsbedrijven zullen geen doelgerichte begeleiding van het landbouwbeleid hoeven te verwachten.
- .. het beheersbeleid biedt ondernemers vergoedingen op basis van een beheersovereenkomst.

2 Structuurvisie natuur- en landschapsbehoud

Een andere belangrijke hoeksteen van de Nota Landelijke Gebieden is de Structuurvisie Natuur- en Landschapsbehoud.

De hoofddoelstelling van deze visie is:

- .. het bevorderen van zodanige voorwaarden en omstandigheden, dat verscheidenheid en samenhang in natuur en landschap worden gewaarborgd en natuurwaarden, cultuurwaarden en waarden in de sfeer van de menselijke beleving op een kwalitatief optimaal peil worden gehandhaafd, dan wel ontwikkeld.

Een verdere realisering van deze doelstelling wordt afhankelijk gesteld van een aanpassing en verbetering aan het daarvoor gewenste instrumentarium. Dit heeft dan voornamelijk betrekking op:

- .. toekenning van een veelal zwaarder gewicht op alle bestuursniveau's aan belangen op het gebied van het natuur- en landschapsbehoud ter bevordering van een evenwichtige belangenbehartiging rond bestemming en inrichting.
Voorzieningen treffen die bewerkstelligen, dat in het kader van de afwegingsprocedures de in het geding zijnde kwaliteiten van natuur en landschap en de gevolgen hiervoor van voorgenomen ontwikkelingen door rapportering beter zichtbaar worden gemaakt.
Overweging in dit verband van invoering, waar nodig, van een rapportering omtrent waarden van natuur en landschap en de gevolgen hiervoor van voorgenomen ingrepen.
- .. betere planologische bescherming van vanuit een oogpunt van natuur- en landschapsbehoud waardevolle gebieden, situaties of elementen, als bedoeld in de onderscheiden gebieden.
- .. verbetering en uitbreiding van de wettelijke mogelijkheden tot zowel passief als actief beheer door aanpassing van de Natuurbeschermingswet.

3 Visie Landschapsbouw

In de Visie Landschapsbouw worden onder meer de volgende concluderende opmerkingen gemaakt:

- .. kennis over het aan het landschap ten grondslag liggende complex van processen geeft goede mogelijkheden deze processen te beïnvloeden.
- .. het sturen van menselijke ingrepen op basis van de zojuist bedoelde kennis zal in de landschapsbouw kunnen leiden tot een verantwoord en herkenbaar landschap.
- .. door deze zorgvuldige begeleiding van het menselijk handelen kunnen, binnen het kader van veranderingen, landschappelijke kwaliteiten worden behouden, versterkt en ontwikkeld.
- .. de landschapsbouw richt zich op het bereiken van een landschappelijke diversiteit, die de ruimtelijke uitdrukking is van de relatie tussen verschillende bodemgebruiksvormen en het patroon van bodem, reliëf en waterhuishouding.
- .. het zoeken naar passende functies bij de te behouden verschijningsvorm dient te worden afgewogen tegen de mogelijkheden dat nieuwe functies hun eigen bijdrage kunnen leveren aan de eigen identiteit van het landschap.
- .. het is uit een oogpunt van landschapsbouw aantrekkelijk, bij de inrichting van het landelijk gebied rekening te houden met de van nature voorkomende eenheden in bodembouw en waterhuishouding. Het zijn juist deze eenheden die het vermogen in zich bergen een grote complexiteit en diversiteit in begroeiingsvormen te doen ontstaan.
- .. de zeer noodzakelijke zorg voor het landschap in het landelijk gebied dient te worden gewaarborgd door nauwe samenhang van "planning", "uitvoering" en "beheer".

4 *Nota betreffende de relatie tussen landbouw en het natuur- en landschapsbehoud (zogenaaamde Relatienota)*

In de Relatienota worden de hoofdlijnen aangegeven van een beleid, dat is gericht op het oplossen van problemen in de relaties tussen de agrarische ontwikkelingen en het natuur- en landschapsbehoud. Er wordt geprobeerd voor waardevolle cultuurlandschappen voorwaarden te creëren voor een gebruik en beheer dat is afgestemd op natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Ten aanzien van het beheer van gronden worden twee soorten gebieden onderscheiden:

a. beheersgebieden

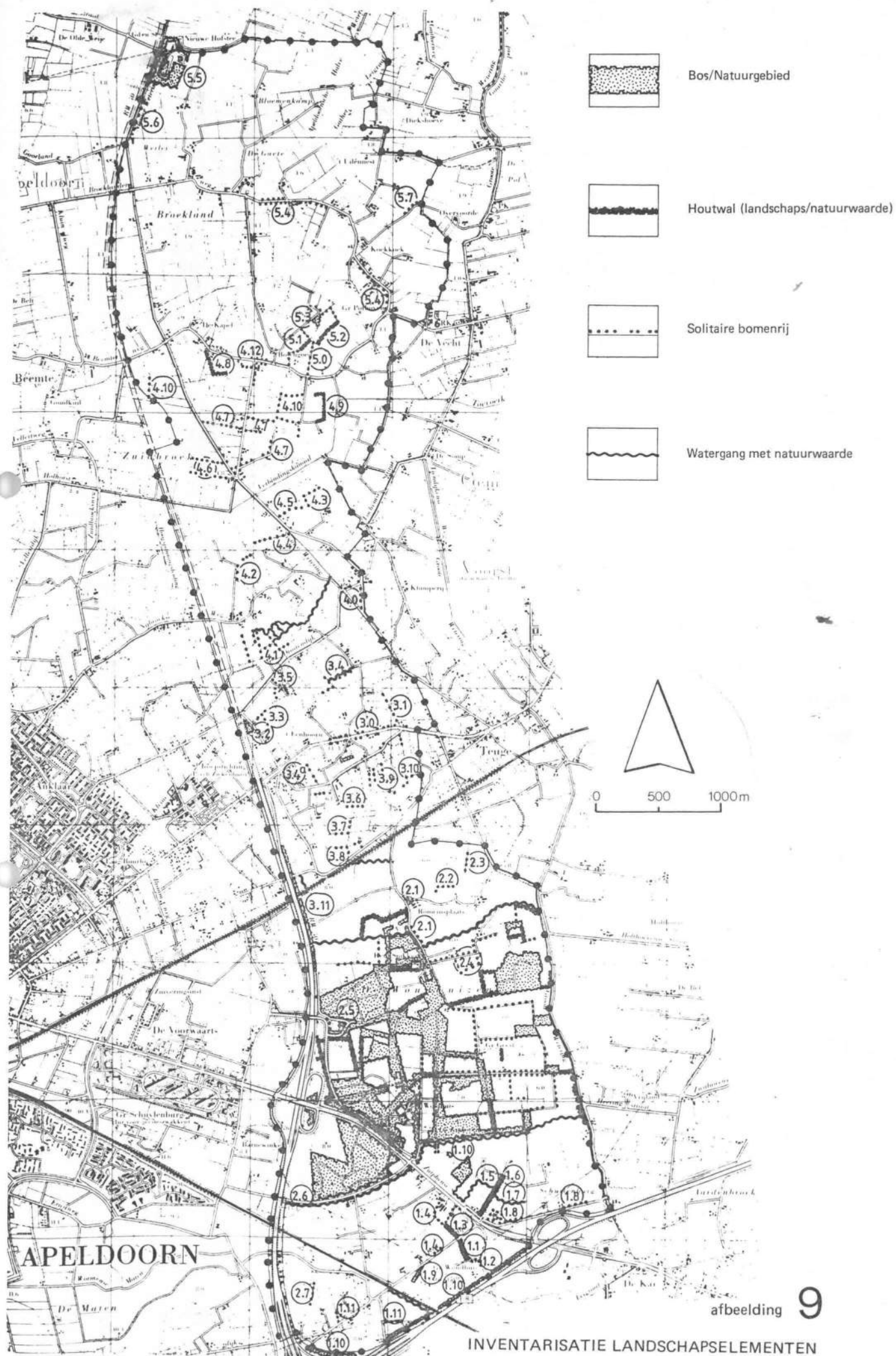
Dit zijn gebieden die in gebruik en beheer blijven bij agrarische grondgebruikers, doch waar met behulp van regelingen, die onder meer voorzien in beheersvergoedingen, een op het natuur- en landschapsbeheer afgestemd agrarisch grondgebruik wordt gerealiseerd.

b. reservaatgebieden

Dit zijn gronden die in verband met hun hoge kwaliteit en hun grote kwetsbaarheid een gericht natuur- of landschapstechnisch beheer behoeven. Ze zullen derhalve door een natuurbeschermingsinstantie moeten worden verworven en beheerd.

B I J L A G E - Landschapsinventarisatie (zie ook afbeelding 9 en paragraaf 3.2.3.2)

1.1	houtwal	amerikaanse eik, inlandse eik, beuk, kamperfoelie, meidoorn, hondsdrif, walstroo, wilg
1.2	solitaire bomenrij erf	wilg, els, populier treurbeuk, kastanje, linde
1.3	houtwal	berk, inlandse eik, acacia, kamperfoelie, grootbloem- muur
1.4	solitaire bomenrij	beuk, haagbeuk, acacia
1.5	greppel	nader onderzoek
1.6	houtsingel	beuk, berk, inlandse eik, vlier, lijsterbes, braam, kamperfoelie
1.7	greppel	nader onderzoek
1.8	solitaire bomenrij	wilg, populier, els
1.9	houtsingel	jonge aanplant
1.10	houtsingel	jonge aanplant
1.11	solitaire bomenrij	eik, berk
2.1	solitaire bomenrij	knotwilg, berk
2.2	solitaire bomenrij	inlandse eik
2.3	solitaire bomenrij	inlandse eik
2.4	solitaire bomenrij	populier
2.5	poel	natuurwaarde (paddenbroedplaats)
2.6	greppel	wilg, els
2.7	solitaire bomenrij/greppel	nader onderzoek
3.0	solitaire bomenrij	inlandse eik
3.1	solitaire bomenrij	inlandse eik, populier
3.2	bos	jonge aanplant
3.3	solitaire bomenrij	inlandse eik, knotwilg, populier
3.4	solitaire bomenrij greppel	wilg, els met natuurwaarde
3.4a	solitaire bomenrij	eik, knotwilg
3.5	solitaire bomenrij houtsingel	inlandse eik inlandse eik, berk, els
3.6	solitaire bomenrij	els
3.7	solitaire bomenrij	els
3.8	solitaire bomenrij	eik, populier
3.9	solitaire bomenrij	els, wilg
3.10	solitaire bomenrij	wilg, populier
3.11	houtsingel	jonge aanplant
4.0	solitaire bomenrij	populier
4.1	solitaire bomenrij	els
4.2	solitaire bomenrij	populier, eik
4.3	solitaire bomenrij	els, deels gekapt '81
4.4	solitaire bomenrij	els, wilg
4.5	solitaire bomenrij	els, wilg
4.6	solitaire bomenrij	els, eik
4.7	solitaire bomenrij	els, wilg
4.8	houtsingel	eik, els, braam, wilg, berk, lijsterbes (landschaps- en natuurwaarde)
4.9	houtsingel	vlier, lijsterbes, eik, beuk, braam, els (landschaps- en natuurwaarde)
4.10	solitaire bomenrij	knotwilg, populier
4.11	solitaire bomenrij	els
4.12	solitaire bomenrij	eik, populier, berk, els
5.0	solitaire bomenrij	wilg, populier, knotwilg
5.1	houtsingel	eik, es, wilg, populier, klimop (landschaps- en na- tuurwaarde)
5.2	houtsingel	eik, els, populier, zomereik, kruisbes, meidoorn, ste- kelvaren, speenkruid, schietwilg, sleedoorn, nagel- kruid, kamperfoelie, hop, hazelaar (landschaps- en natuurwaarde)
5.3	bosje	eik, wilg, els, es, berk, beuk, kamperfoelie, vlier, lijsterbes (landschapswaarde)
5.4	solitaire bomenrij	populier
5.5	bos	populier, els, wilg, es, enkele linden, kruisbes, zwarte bes, éénsteilige meidoorn, hop (landschapswaarde)
5.6	solitaire bomenrij	eik, els, wilg

BIJLAGE - behorende bij paragraaf 5.2

Overzicht van de bestaande oppervlakte bebouwing binnen de agrarische bouwpercelen (gegevens 1982).

adres	oppervlakte bebouwing in m2 (circa)		adres	oppervlakte bebouwing in m2 (circa)	
Beemterweg	53	1100	Drostendijk	30	400
	56	1110		32	700
	57	640		37	420
	61	870		40	905
	63	455		46	1710
	69	725		47	870
	72	535		49	2250
	73	270		58	1235
	73a	910		71	670
	74	720		80	440
	75	1195			
	76	1900	De Gaete	2	1145
	77	788		3	2085
	82	1085		4	875
	91	1235		7	630
	92	485		8	770
Biezematen	71	635	Gatherweg	26a	370
Bloemenen- kamp	1	985	Grote Woud- huis	9	1525
	2	1075		10/12	3000
	5	1165		18	680
	7	855			
	8/9	2505	Klaverweg	5	855
				25	945
Brinkenweg	125	365			
Broeklander- weg	21	870	Kraaienjager- weg	7	1080
	40	925		10	1560
	41	560		15	525
	45	835		18	660
	48	1725		19	1270
	49	845		22	190
	50	1100		24	770
	55	1080		25	535
	63	2220		29	665
	64	1080		31	645
	70	630		38	1375
	76	275			
	76/2	505	Nieuw Schui- tenburg	15	915
	77	660		17	350
	77a	135		23	520
	78	420			
	80	990	Nieuwe Wete- ring	12	480
	91	3415		20	470
				26	1100
				40	1025
Deventerstraat	539	910			
	559	455	Oud Schuiten- burg	9	405
	649	450		12	520
	706	470			
	720	310	Terwoldseweg	135	400
				144	825
				151	490

adres		oppervlakte bebouwing in m2 (circa)	adres		oppervlakte bebouwing in m2 (circa)
Waterweg	8	635	Het Woudhuis/ Woldhuis	13	725
	12	715		23	870
	18	520		24	430
	24	1160		26	1140
Werler	3	1040	Ijsseldijk	22	670
	4	820		32	2370
	5	1765		42	375
	8	1530		72	755
Wikkeweg	18	505	Zutphense- straat	210	1480
	20	1210		216	1250
	28	800		218	2730
	40	360		222	600
	44	570		295	360
Woudhuizer- weg				299	1360
	59	295			
	64	800			
	71	1200			
	84	750			
	88/90	1620			
	93	795			
	97	880			
	110	1110			